

- ✓ «**Έρχεται** βροχή. Σε λίγο θα βρέξει» είπε ο Κώστας.
- ✓ «Μαμά, το παντελόνι μου **έρχεται** κοντό. Ψήλωσα!» είπε ο Κώστας.
- ♪ έρ-χο-μαι

έρωτας [ο] ουσιαστικό (έρωτες)
→ ερωτεύομαι

ερωτεύομαι ρήμα (ερωτεύηκα, θα ερωτευτώ)

- ✓ Η Χιονάτη και ο πρίγκιπας είναι **ερωτευμένοι**. **Ερωτεύτηκαν** ο ένας τον άλλο. Ο **ερωτάς** τους είναι δυνατός. ♪ ε-ρω-τεύ-ο-μαι

ερώτηση [η] ουσιαστικό (ερωτήσεις)
→ ρωτώ

εστιατόριο [το] ουσιαστικό (εσπιατόρια)

- ✓ Το **εστιατόριο** είναι ένα μέρος που φτιάχνει και σερβίρει φαγητά στους ανθρώπους που πηγαίνουν εκεί για να φάνε. ○ ρεστοράν
- ♪ ε-στι-α-τό-ρι-ο

εσώρουχο [το] ουσιαστικό (εσώρουχα)

- ✓ Τα **εσώρουχα** είναι τα ρούχα που φοράμε κάτω από τ' άλλα ρούχα. Τα σλιπ και τα φανελάκια είναι **εσώρουχα**. ◇ **ρούχο**
- ♪ ε-σώ-ρου-χο

εσωτερικό [το] ουσιαστικό (εσωτερικά)

- ✓ Το **εσωτερικό** είναι η χώρα που ζεις. ✍ Ο **θείος Τάκης ταξιδεύει στο**

εσωτερικό και στο εξωτερικό.

- εξωτερικό
- ✓ «Στο **εσωτερικό** του διαμερίσματός μας υπάρχουν τέσσερα δωμάτια, ενώ έξω από αυτό υπάρχει μία βεράντα» είπε η Αθηνά. Μέσα στο διαμέρισμα υπάρχουν τέσσερα δωμάτια.
- ◇ **εσωτερικός**
- ♪ ε-σω-τε-ρι-κό

εσωτερικός, εσωτερική, εσωτερικό

επίθετο (εσωτερικοί, εσωτερικές, εσωτερικά)

- ✓ Ο πατέρας του Κώστα βάζει το πορτοφόλι του στην **εσωτερική τσέπη** του παλτού του, δηλαδή στην τσέπη που είναι από τη μέσα μεριά του παλτού.
- ✓ Οι **εσωτερικές** ειδήσεις είναι αυτές που έχουν να κάνουν με τη χώρα μας κι όχι με άλλες χώρες.
- εξωτερικός
- ♪ ε-σω-τε-ρι-κός

εταιρεία [η] ουσιαστικό (εταιρείες)

- ✓ **Εταιρεία** είναι μία επιχείρηση, δηλαδή ένα μέρος όπου δουλεύουν πολλοί άνθρωποι. ✍ Η φίλη της κυρίας Μαργαρίτας δουλεύει σε μία **διαφημιστική εταιρεία**. ○ επιχείρηση
- ♪ ε-ται-ρεί-α

ετήσιος, ετήσια, ετήσιο επίθετο (ετήσιοι, ετήσιες, ετήσια) → έτος

ετικέτα [η] ουσιαστικό (ετικέτες)

- ✓ Η Αθηνά κόλλησε μία **ετικέτα** στο τετράδιό της. Πάνω στην **ετικέτα** έγραψε το όνομα και την τάξη της.
- ♪ ε-τι-κέ-τα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ετοιμάζω, ετοιμάζομαι ρήμα (ετοιμάσα, θα ετοιμάσω)

☑ Η μαμά **ετοιμάσε** το φαγητό για την οικογένεια. Έκανε όλα αυτά που χρειαζόνταν για να είναι έτοιμο το φαγητό.

✓ Ο γυμναστής **ετοιμάσε** την ομάδα για τους αγώνες. Είπε και δίδαξε στους παίκτες αυτά που χρειαζόνταν για να είναι έτοιμοι.

✓ Η κυρία **Μαργαρίτα ετοιμαζόταν** από καιρό για το ταξίδι της στο Παρίσι. Έκανε πράγματα που έπρεπε να γίνουν για το ταξίδι.

✓ **Ενώ ο Κώστας ετοιμαζόταν** να φύγει, χτύπησε το τηλέφωνο. Λίγο πριν φύγει ο Κώστας, χτύπησε το τηλέφωνο. **◇ Όταν ετοιμάζω κάτι, κάνω ετοιμασία ή ετοιμασίες, έτοιμος** 🎵 ε-τοι-μά-ζω

ετοιμασία [η] ουσιαστικό (ετοιμασίες) → ετοιμάζω

έτοιμος, έτοιμη, έτοιμο επίθετο (έτοιμοι, έτοιμες, έτοιμα)

☑ Όταν κάτι είναι **έτοιμο**, μπορούμε να το έχουμε ή να το χρησιμοποιήσουμε αμέσως.

✍ «**Ελάτε παιδιά, το φαγητό είναι έτοιμο**» είπε η κυρία **Μαργαρίτα**.

✓ Όταν κάποιος είναι **έτοιμος** για κάτι ή για να κάνει κάτι, μπορεί ή θέλει να το κάνει αμέσως.

✍ **Ο Κώστας και οι φίλοι του ήταν έτοιμοι** για την εκδρομή.

✓ Το **έτοιμο** φαγητό είναι φαγητό που αγοράζουμε από κάποιο κατάστημα. **◇ ετοιμάζω** 🎵 έ-τοι-μος

έτος [το] ουσιαστικό (έτη)

☑ **Έτος** είναι οι 365 μέρες που κάνει η γη να γυρίσει γύρω από τον ήλιο.

○ χρόνος **◇ Ετήσια** γιορτή είναι η γιορτή που γίνεται κάθε έτος. 🎵 έ-τος

ευαισθησία [η] ουσιαστικό (ευαισθησίες) → ευαίσθητος

ευαίσθητος, ευαίσθητη, ευαίσθητο επίθετο (ευαίσθητοι, ευαίσθητες, ευαίσθητα)

✓ Όταν κάποιος είναι **ευαίσθητος**, συγκινείται εύκολα κι ενδιαφέρεται για τους άλλους. ✍ **Η θεία Έλλη είναι πολύ ευαίσθητη**. **Λυπάται πολύ, όταν βλέπει κάποιον να κλαίει.**

● **αναίσθητος** ✓ Όταν κάτι είναι **ευαίσθητο**, παθαίνει εύκολα κάτι.

✍ **Τα δόντια της θείας του κυρίου Μιχάλη είναι πολύ ευαίσθητα** στο κρύο νερό, πονάνε. **◇ Όταν κάποιος είναι ευαίσθητος, έχει ευαισθησία.**

🎵 ευ-αί-σθη-τος

ευγένεια [η] ουσιαστικό (ευγένειες) → ευγενικός

ευγενικός, ευγενική ευγενικό επίθετο (ευγενικοί, ευγενικές, ευγενικά)

☑ Όταν κάποιος είναι **ευγενικός**, φέρεται καλά στους ανθρώπους, δε μαλώνει εύκολα μαζί τους, δεν τους κάνει κακό. Οι πράξεις του είναι **ευγενικές**. ✍ «**Τι ευγενικό παιδί που είναι ο Ήγκλι! Μου έδωσε τη θέση του στο λεωφορείο**» είπε η κυρία **Μαργαρίτα**.

● **αγενής** **◇ Όταν κάποιος είναι ευγενικός, έχει ευγένεια.**

● **αγένεια** **Φέρεται ευγενικά.** 🎵 ευ-γε-νι-κός

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

ευκαιρία [η] ουσιαστικό (ευκαιρίες)

☑ Όταν έχεις **ευκαιρία** να κάνεις κάτι, τότε μπορείς να το κάνεις, υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες για να το κάνεις.

*✍ Την Πέμπτη το σχολείο ήταν κλειστό κι έτσι ο Κώστας είχε την **ευκαιρία** να παίξει όλη τη μέρα ποδόσφαιρο.*

✓ **Ευκαιρία** είναι κάτι που μπορούμε ν' αγοράσουμε πολύ φτηνά.

*✍ «Αυτό το παλτό είναι **ευκαιρία**. Θα το αγοράσω», είπε η θεία Κατερίνα.*

🎵 ευ-και-ρί-α

ευκολία [η] ουσιαστικό (ευκολίες)

→ εύκολος

εύκολος, *εύκολη, εύκολο* επίθετο (εύκολοι, εύκολες, εύκολα)

☑ Όταν κάτι είναι **εύκολο**, δε χρειάζεται να προσπαθήσεις ή να κουραστείς πολύ γι' αυτό.

*✍ Η ερώτηση της δασκάλας ήταν πολύ **εύκολη**. Η Αθηνά απάντησε αμέσως.* ◊ Όταν κάτι γίνεται χωρίς προσπάθεια, γίνεται **εύκολα**, με **ευκολία**. ● δύσκολος

🎵 εύ-κο-λος

ευρώ [το] ουσιαστικό

☑ Το **ευρώ** είναι το νόμισμα πολλών χωρών της Ευρώπης, όπως της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Γαλλίας και της Γερμανίας. Το **ευρώ** χρησιμοποιείται από τον Ιανουάριο του 2002. 🎵 ευ-ρώ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

- Είμαι το αντίθετο του δυσάρεστος.
Τι είμαι:.....

ευτυχία [η] ουσιαστικό

→ ευτυχισμένος

ευτυχισμένος, *ευτυχισμένη, ευτυχισμένο* μετοχή (ευτυχισμένοι, ευτυχισμένες, ευτυχισμένα)

☑ Όταν είσαι **ευτυχισμένος**, νιώθεις ωραία, γιατί έχει συμβεί κάτι καλό ή γιατί όλα γίνονται όπως τα θέλεις.

*✍ «Τι **ευτυχισμένη** που είμαι στο σπίτι σας!» είπε η Χιονάτη στους επτά νάνους.* ◊ Όταν είσαι **ευτυχισμένος**, νιώθεις **ευτυχία**.

○ χαρούμενος ● δυστυχισμένος

🎵 ευ-τυ-χι-σμέ-νος

ευχαριστίαι *ρήμα* (ευχαριστήθηκα, θα ευχαριστηθώ)

☑ Όταν **ευχαριστήσαι** με κάτι ή είσαι **ευχαριστημένος** με κάτι, νιώθεις ωραία, γιατί έχει γίνει κάτι καλό ή κάνεις κάτι που σου αρέσει.

*✍ Η Αθηνά **ευχαριστήθηκε** πολύ με τα νέα. Είχε βρεθεί η Ροζαλία.*

○ χαίρομαι, ικανοποιούμαι

● λυπάμαι, στενοχωριέμαι

◊ Ήταν **ευχαριστημένη**.

● λυπημένη, στενοχωρημένη,

δυσάρεστημένη **ευχάριστος**

🎵 ευ-χα-ρι-σιέ-μαι

ευχάριστος, *ευχάριστη, ευχάριστο*

επίθετο (ευχάριστοι, ευχάριστες, ευχάριστα)

☑ Όταν κάτι είναι **ευχάριστο**, μας δίνει χαρά. *✍ Σήμερα ο Κώστας είχε **ευχάριστα** νέα. Η ομάδα του νίκησε.*

● δυσάρεστος ◊ **ευχαριστώ**,

ευχαριστίαι

🎵 ευ-χά-ρι-στος

ευχαριστώ *ρήμα* (ευχαρίστησα, θα ευχαριστήσω)

☑ Όταν **ευχαριστείς** κάποιον, του

λές ότι χαίρεσαι που σου έκανε κάτι καλό. *✍* Η Αθηνά **ευχαρίστησε** το Νίκο για το δώρο που της έδωσε.

✓ Όταν κάτι σ' **ευχαριστεί**, σε κάνει να νιώθεις καλά.

✍ «Μ' **ευχαριστεί** να βλέπω αστυνομικά έργα στην τηλεόραση» είπε ο κύριος Δημήτρης.

● δυσारेστώ

◇ **ευχάριστος, ευχαριστίμαι**

♫ ευ-χα-ρι-στώ

ευχή [η] ουσιαστικό (ευχές)

✓ Όταν κάνεις μία **ευχή**, λες κάτι που θέλεις πολύ να γίνει.

✍ Η Αθηνά έκανε μία **ευχή**.

◇ **Ευχήθηκε** να βρεθεί η Ροζαλία.

♫ ευ-χή

εύχομαι ρήμα (ευχήθηκα, θα ευχηθώ)

→ ευχή

εφεύρεση [η] ουσιαστικό (εφευρέσεις)

✓ Όταν κάνω μία **εφεύρεση**, φτιάχνω για πρώτη φορά κάτι που δεν υπήρχε πριν.

✍ «Το τηλέφωνο είναι **εφεύρεση** του Γκράχαμ Μπελ» είπε η δασκάλα.

◇ **Εφευρέτης** είναι αυτός που κάνει εφευρέσεις.

♫ ε-φεύ-ρε-ση

εφευρέτης [ο], **εφευρέτρια** [η]

ουσιαστικό (εφευρέτες, εφευρέτριες)

→ εφεύρεση

έφηβος [ο], **έφηβη** [η] ουσιαστικό

(έφηβοι, έφηβες)

✓ **Έφηβος** είναι κάποιος μεταξύ 12 και 18 χρονών. ♫ έ-φη-βος

εφημερίδα [η] ουσιαστικό (εφημερίδες)

✓ Στην **εφημερίδα** διαβάζουμε κάθε

μέρα τι συμβαίνει στον κόσμο.

✍ Η κυρία Μαργαρίτα είναι

δημοσιογράφος και

κάθε μέρα

διαβάζει πολλές

εφημερίδες για

τη δουλειά της.

♫ ε-φη-με-ρί-δα

εφιάλτης [ο] ουσιαστικό (εφιάλτες)

✓ **Εφιάλτης** είναι ένα κακό όνειρο.

✍ Χθες η Αθηνά έβλεπε **εφιάλτες** και ξύπνησε τρομαγμένη.

♫ ε-φι-άλ-της

εχθρικός, εχθρική, εχθρικό επίθετο

(εχθρικοί, εχθρικές, εχθρικά)

→ εχθρός

εχθρός [ο], [η] ουσιαστικό (εχθροί)

✓ Ο κύριος Δημήτρης δεν είχε **εχθρούς**. Δεν υπήρχαν άνθρωποι που ήθελαν να του κάνουν κακό.

✓ Στον πόλεμο **εχθροί** είναι αυτοί που πολεμούν εναντίον μας.

● φίλος ◇ Όταν κάτι είναι **εχθρικό**, έρχεται από τον εχθρό μας, δεν είναι φιλικό.

♫ ε-χθρός

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις

αναστατώνω, ανησυχώ,
εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω,
κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι,
χοροπηδώ

Ζ ζ

ζαβολιά [η] ουσιαστικό (ζαβολιές)

☑ «Δεν παίζω άλλο μαζί σου, Νίκο» είπε η Αθηνά. «Κάνεις συνέχεια **ζαβολιές**». Προσπαθείς να με ξεγελάσεις χωρίς ν' ακολουθείς τους κανόνες του παιχνιδιού.

◇ Όταν κάποιος κάνει ζαβολιές, είναι **ζαβολιάρης**.

♪ ζα-βο-λιά

ζαβολιάρης, ζαβολιέρα, ζαβολιάρικο

επίθετο (ζαβολιάρηδες, ζαβολιάρες, ζαβολιάρικα) → ζαβολιά

ζακέτα [η] ουσιαστικό (ζακέτες)

☑ Η Αθηνά κούμπωσε τη **ζακέτα** της και βγήκε έξω να παίξει.

♪ ζα-κέ-τα

ζαλάδα [η] ουσιαστικό (ζαλάδες)

☑ Η δασκάλα της Αθηνάς υποφέρει από **ζαλάδες**. Ζαλιζεται συχνά.

◇ **ζάλη**, **ζαλιζομαι**

♪ ζα-λά-δα

ζάλη [η] ουσιαστικό

☑ Η Αθηνά ανέβηκε πολύ ψηλά και την έπιασε **ζάλη**. Ζαλίστηκε. Ένωσες πως έχασε την **ισορροπία** της.

◇ **ζαλάδα**, **ζαλιζομαι**

♪ ζά-λη

ζαλίζω, ζαλιζομαι ρήμα (ζάλισα, θα ζαλίσω)

☑ Όταν κάτι σε **ζαλίζει**, σε κάνει να μη νιώθεις καλά.

✍ «Θεία, μιλάς πολλή ώρα και με **ζάλισες**» είπε ο κύριος Μιχάλης.

✓ Όταν **ζαλιζεσαι**, δε νιώθεις καλά και νομίζεις ότι κοντεύεις να πέσεις κάτω. ✍ Η Αθηνά **ζαλίστηκε** στο ταξίδι, επειδή είχε κακό καιρό και το πλοίο κουνιόταν πάνω κάτω.

◇ **ζαλάδα**, **ζάλη**

♪ ζα-λί-ζω

ζαμπόν [το] ουσιαστικό

☑ Το **ζαμπόν** είναι χοιρινό κρέας που το κόβουμε σε λεπτές φέτες και το τρώμε συνήθως κρύο.

♪ ζα-μπόν

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ζάπιγκ [το] ουσιαστικό

☑ Όταν βλέπεις τηλεόραση και κάνεις **ζάπιγκ**, αλλάζεις συνέχεια κανάλια με το τηλεκοντρόλ.

♪ ζά-πιγκ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ζάρα [η] ουσιαστικό (ζάρες)

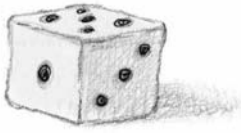
→ ζαρώνω

ζάρι [το] ουσιαστικό (ζάρια)

☑ Η Αθηνά έριξε τα ζάρια.

Είναι μικροί κύβοι που έχουν από 1 μέχρι 6 τελείες σε κάθε πλευρά τους. Πολλά παιχνίδια παίζονται με ζάρια. Ένα από αυτά είναι το τάβλι.

♪ ζά-ρι

Το κατάσταση του

ζαχαροπλάστη

το λέμε

ζαχαροπλαστέιο.

◇ ζάχαρη

♪ ζα-χα-ρο-πλά-στης

ζέβρα [η] ουσιαστικό (ζέβρες)

☑ Η ζέβρα είναι ένα ζώο που μοιάζει με άλογο κι έχει άσπρες και μαύρες ρίγες στο σώμα του. ♪ ζέ-βρα
✎ 'τα ζώα'

ζαρώνω ρήμα (ζάρωσα, θα ζαρώσω)

☑ Όταν κάτι ζαρώνει, τσαλακώνεται, δε φαίνεται σιδερωμένο ή τεντωμένο.
✎ «Πώς ζάρωσε έτσι η φούστα σου, Μαργαρίτα; Έχει πολλές ζάρες. Σιδερώσέ την, πριν βγεις έξω» είπε η θεία Έλλη.

✓ Όταν ζαρώνεις, μαζεύεσαι σε μία γωνιά και πιάνεις λιγότερο χώρο, επειδή νιώθεις φόβο, ντροπή ή κρίση.

✎ Ο Κώστας είδε τη ζημιά που έκανε και ζάρωσε από ντροπή. ◇ ζάρα

♪ ζα-ρώ-νω

ζάχαρη [η] ουσιαστικό (ζάχαρες)

☑ Η ζάχαρη δίνει γλυκιά κι ευχάριστη γεύση σ' αυτά που τρώμε και πίνουμε.

✎ Η κυρία Μαργαρίτα πάντα βάζει λίγη ζάχαρη στον καφέ της.

◇ ζαχαροπλάστης, ζαχαροπλαστέιο

♪ ζά-χα-ρη

ζαχαροπλαστέιο [το] ουσιαστικό (ζαχαροπλαστέια) → ζαχαροπλάστης

ζαχαροπλάστης [ο],

ζαχαροπλάσσισα [η] ουσιαστικό (ζαχαροπλάστες, ζαχαροπλάσσισες)

☑ Ο ζαχαροπλάστης φτιάχνει και πουλάει γλυκά.

ζελέ [το] ουσιαστικό

☑ Το ζελέ είναι ένα γλυκό που το φτιάχνουμε με χυμό φρούτων.
✓ Η Αλίκη βάζει ζελέ στα μαλλιά της για να μη χαλάει το χτένισμά της.
♪ ζε-λέ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ζεματίζω και ζεματώ/ ζεματάω,

ζεματίζομαι/ ζεματιέμαι ρήμα (ζεμάτισα, θα ζεματίσω)

☑ Όταν κάτι σε ζεματίζει, σε καίει.

✎ Την ώρα που η κυρία Μαργαρίτα τηγάνιζε ψάρια, πετάχτηκε λάδι από το τηγάνι και της ζεμάτισε το χέρι.

✓ Όταν κάτι ζεματάει, είναι πολύ ζεστό. ✎ «Κώστα, μην μπεις στη μπανιέρα ακόμα. Το νερό ζεματάει!»

○ καίω

✓ Όταν ζεματάς, είσαι πάρα πολύ ζεστός από τον πυρετό.

◇ Όταν κάτι είναι ζεματιστό, είναι πολύ ζεστό.

♪ ζε-μα-τί-ζω

- Μέσα στο όνομά μου μπορείς να βρεις τη λέξη ζάχαρη. Τι είμαι;

.....

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ζεματιστός, ζεματιστή, ζεματιστό
επίθετο (ζεματιστοί, ζεματιστές, ζεματιστά)
→ ζεματίζω

ζεσταίνω, ζεσταίνομαι ρήμα (ζέσσανα, θα ζεσάνω)
☑ Όταν **ζεσταίνεις** κάτι, το κάνεις ζεστό. ✍ *Η κυρία Μαργαρίτα ζέστανε το φαγητό στο φούρνο.*
✓ Όταν **ζεσταίνεσαι**, νιώθεις ζέστη.
○ θερμαίνω ● κρυώνω, ψυχραίνω
◇ **ζεστός, ζέστη** 🎵 ζε-σταί-νω

ζέστη [η] ουσιαστικό (ζέστες)
☑ Στο σπίτι των επτά νάνων έκανε **ζέστη**, γιατί έκαιγαν ξύλα στο τζάκι. Το σπίτι ήταν **ζεστό** και στη χιονάτη άρεσε να κάθεται στο τζάκι και να **ζεσταίνεται**. ● κρύο, ψύχρα
◇ **ζεστός, ζεσταίνω** 🎵 ζέ-στη

ζεστός, ζεστή, ζεστό επίθετο (ζεστοί, ζεστές, ζεστά)
☑ «Πρόσεχε, Κώστα! Η σούπα είναι **ζεστή**. Θα καείς!» είπε η κυρία Μαργαρίτα.
○ θερμός, καυτός
● κρύος, ψυχρός
◇ **ζέστη, ζεσταίνω** 🎵 ζε-στός

ζευγάρι [το] ουσιαστικό (ζευγάρια)
☑ **Ζευγάρι** είναι ένας άντρας και μία γυναίκα που αγαπιούνται.
✍ *Πάνω από το διαμέρισμα του κυρίου Γιάννη μένει ένα ζευγάρι.*
✓ **Ζευγάρι** είναι δύο πράγματα που ταιριάζουν και το ένα συμπληρώνει το άλλο. ✍ *Ο κύριος Γιάννης αγόρασε*

ένα **ζευγάρι** γυαλιά ηλίου για την Αθηνά κι ένα **ζευγάρι** παπούτσια για τον Κώστα.
🎵 ζευ-γά-ρι

ζηλεύω ρήμα (ζήλεψα, θα ζηλέψω)
☑ Όταν **ζηλεύεις**, θέλεις να έχεις αυτό που έχει κάποιος άλλος.
✍ *Η κακιά βασίλισσα ζηλεύει τη Χιονάτη, γιατί είναι όμορφη. Ζηλεύει την ομορφιά της.* ◇ Όταν **ζηλεύεις**, νιώθεις **ζήλια**, είσαι **ζηλιάρης**.
🎵 ζη-λεύ-ω

ζήλια [η] ουσιαστικό (ζήλιες) → ζηλεύω

ζηλιάρης, ζηλιάρα, ζηλιάρικο επίθετο (ζηλιάρηδες, ζηλιάρες, ζηλιάρικα)
→ ζηλεύω

ζημιά [η] ουσιαστικό (ζημιές)
☑ Όταν κάνεις **ζημιά**, χαλάς ή σπας κάτι. ✍ *Όλο ζημιές είναι σήμερα ο Κώστας. Έσπασε ένα ποτήρι κι ένα πιάτο.* 🎵 ζη-μιά

ζητιανεύω ρήμα (ζητιάνεψα, θα ζητιανέψω)
☑ Καθώς περπατούσε στο πεζοδρόμιο, η Αθηνά είδε στη γωνία μία γιαγιά να **ζητιανεύει**. Παρακαλούσε τους άλλους να τη λυπηθούν και να της δώσουν χρήματα. ◇ **Ο ζητιάνος** είναι αυτός που **ζητιανεύει**. 🎵 ζη-τια-νεύ-ω

ζητιάνος [ο], **ζητιάνα** [η] ουσιαστικό (ζητιάνοι, ζητιάνες) → ζητιανεύω

ζητώ και **ζητάω**, **ζηπέμαι** / **ζητούμαι** ρήμα (ζήτησα, θα ζητήσω)
☑ Όταν **ζητάς** κάτι, λες αυτό που θέλεις να έχεις. ✍ *Για τα γενέθλιά του*

ο Κώστας **ζήτησε** από τον κύριο Γιάννη ένα παιχνίδι με κάστρα και ιππότες.

✓ Η αστυνομία **ζητά** αυτόν που έκλεψε χρήματα από το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη. Τον ψάχνει.

○ αναζητώ

✓ Όταν **ζητάς** από κάποιον να κάνει κάτι, τότε του λες τι θέλεις να κάνει.

✎ Η δασκάλα **ζήτησε** από την Αθηνά να ζωγραφίσει ένα τετράγωνο στον πίνακα. 🎵 ζή-τώ

ζήτω επιφώνημα

✓ Λέμε **ζήτω**, όταν είμαστε ενθουσιασμένοι με κάτι.

✎ «**Ζήτω!** Κέρδισε η ομάδα μας!»
φώναξε ο Κώστας. 🎵 ζή-τω

ζιγκ ζαγκ επίρρημα

✓ Η αστραπή κάνει **ζιγκ ζαγκ** στον ουρανό. Σχηματίζει γωνίες δεξιά κι αριστερά. 🎵 ζιγκ-ζαγκ

Ένας δρόμος που κάνει **ζιγκ ζαγκ**.

ζιζάνιο [το] ουσιαστικό (ζιζάνια)

✓ Το **ζιζάνιο** είναι χόρτο που φυτρώνει μόνο του ανάμεσα σ' άλλα φυτά και τα εμποδίζει να μεγαλώσουν. ✎ Ο κύριος Αλέκος **καθάριζε** όλο το απόγευμα τον κήπο από τα **ζιζάνια**.

✓ **Ζιζάνιο** λέμε κι ένα ζωηρό παιδί που κάνει αταξίες.

🎵 ζι-ζά-νι-ο

ζόρι [το] ουσιαστικό (ζόρια)

✓ Όταν κάνεις κάτι με το **ζόρι**, το κάνεις, επειδή σ' αναγκάζει κάποιος να το κάνεις χωρίς να το θέλεις.

🎵 ζό-ρι

ζούγκλα [η] ουσιαστικό (ζούγκλες)

✓ Η **ζούγκλα** είναι ένα πολύ ζεστό και υγρό δάσος με πυκνά ψηλά χόρτα. Στη **ζούγκλα** ζουν πολλά άγρια ζώα. 🎵 ζού-γκλα

ζουζούνι [το] ουσιαστικό (ζουζούνια)

✓ Το **ζουζούνι** είναι ένα μικρό έντομο. ✧ Όταν το **ζουζούνι** πετάει, κάνει ένα δικό του θόρυβο.

Ζουζουνίζει.

🎵 ζου-ζού-νι

ζουζουνίζω ρήμα (ζουζούνισα, θα ζουζουνίσω) → ζουζούνι

ζουλώ και ζουλάω, ζουλιέμαι ρήμα (ζούληξα, θα ζουλήξω)

✓ Όταν **ζουλάς** κάτι, το πατάς δυνατά με τα χέρια σου.

✎ «**Σταμάτα να ζουλάς** την οδοντόκρεμα, Κώστα! Θα πεταχτεί όλη έξω» είπε η Αθηνά.

🎵 ζου-λώ

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

ζουμί [το] ουσιαστικό (ζουμιά)

☑ Όταν στύβουμε φρούτα ή βράζουμε λαχανικά, παίρνουμε το **ζουμί** τους. ○ χυμός
✓ Όταν βράζουμε κρέας, παίρνουμε το **ζουμί** του. ○ ζωμός ◇ Όταν τα φρούτα είναι **ζουμερά**, έχουν πολύ ζουμί. 🎵 ζου-μί

ζυγαριά [η] ουσιαστικό (ζυγαριές)

☑ Με τη **ζυγαριά** μετράμε πόσο βαρύ είναι κάτι.
✎ Ο Κώστας ανέβηκε στη **ζυγαριά** για να δει πόσα κιλά είναι.
🎵 ζυ-γα-ριά

ζυγίζω ρήμα (ζύγισα, θα ζυγίσω)

☑ Όταν **ζυγίζεις** κάτι, μετράς πόσο βαρύ είναι. ✎ Ο **μανάβης ζύγισε** τα κεράσια στη ζυγαριά για να δει πόσα κιλά είναι.
✓ Ο Κώστας **ζυγίζει** 40 κιλά. Είναι 40 κιλά. 🎵 ζυ-γί-ζω

ζυμάρι [το] ουσιαστικό (ζυμάρια)

☑ Το **ζυμάρι** είναι αλεύρι ανακατεμένο με νερό. Με το **ζυμάρι** φτιάχνουμε το ψωμί. ◇ Τα **μακαρόνια** και το **κριθαράκι** είναι **ζυμαρικά**. 🎵 ζυ-μά-ρι

ζυμαρικό [το] ουσιαστικό (ζυμαρικά)

→ ζυμάρι

ζυμώνω, ζυμώνομαι ρήμα (ζύμωσα, θα ζυμώσω)

☑ Όταν **ζυμώνεις**, ανακατεύεις αλεύρι, νερό και **μαγιά** για να γίνει ζυμάρι. ✎ Η κυρία **Μαργαρίτα ζύμωσε** κουλουράκια και τα έβαλε στο φούρνο να ψηθούν.
🎵 ζυ-μώ-νω

ζω ρήμα (έζησα, θα ζήσω)

☑ Ο **πρίγκιπας έτρεξε δίπλα** στη Χιονάτη, την είδε και φώναξε: «**Ζει** ακόμα! Αναπνέει, χτυπάει η καρδιά της, είναι στη **ζωή**, είναι **ζωντανή!**».
● πεθαίνω
✓ Η γιαγιά του Νίκου **έζησε** 96 χρόνια. Η Ζωή της κράτησε 96 χρόνια.
✓ Η οικογένεια του Κώστα και της Αθηνάς **ζει** στην Αθήνα.
Μένει στην Αθήνα. 🎵 ζω

ζωγραφιά [η] ουσιαστικό (ζωγραφίες)

☑ Η **ζωγραφιά** είναι μία εικόνα που φτιάχνει κάποιος με χρώματα.
✎ Η Αθηνά έκανε μία **ζωγραφιά** με νερομπογιές. ○ εικόνα, πίνακας, σχέδιο ◇ Η θεία **Κατερίνα** είναι **ζωγράφος**. Η δουλειά της είναι να **ζωγραφίζει**. Για να μάθει να **ζωγραφίζει**, σπούδασε **ζωγραφική**.
🎵 ζω-γρα-φιά

ζωγραφίζω ρήμα (ζωγράφισα, θα ζωγραφίσω)

→ ζωγραφιά

ζωγραφική [η] ουσιαστικό
→ ζωγραφιά

ζωγράφος [ο], [η] ουσιαστικό
(ζωγράφοι) → ζωγραφιά

ζωή [η] ουσιαστικό (ζωές)
 Ο πρίγκιπας είπε στη Χιονάτη:
 «Θέλω να ζήσω όλη μου τη **ζωή** μαζί
 σου. Θα ζήσουμε μαζί μέχρι να μας
 χωρίσει ο θάνατος».
 ♦ **ζωντανός, ζω, ζωηρός** 🎵 ζω-ή

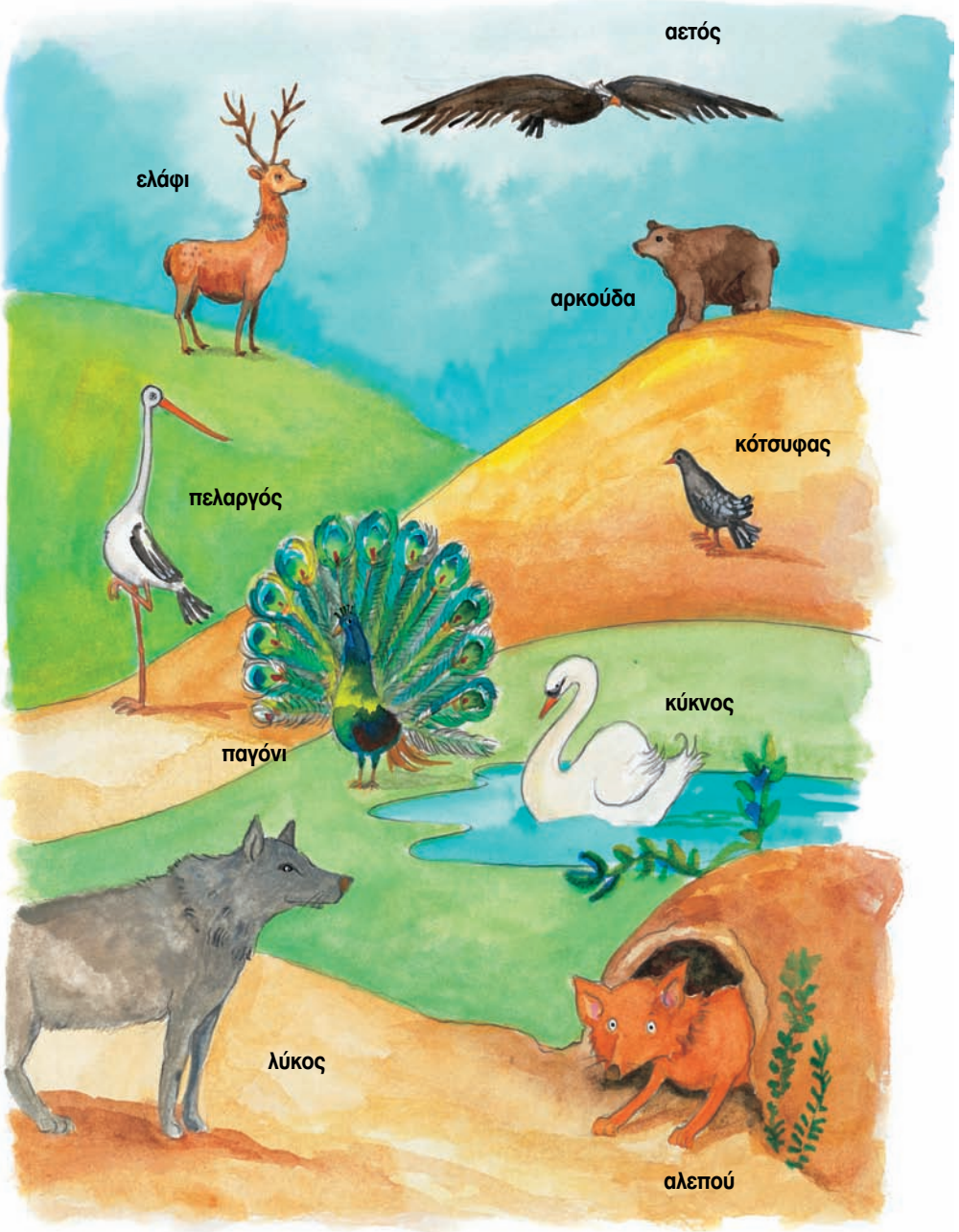
ζωηρός, ζωηρή, ζωηρό επίθετο (ζωηροί,
 ζωηρές, ζωηρά)
 «Αυτό το παιδί είναι **ζωηρό**» είπε η
 δασκάλα. Κάνει αταξίες, δεν είναι
 φρόνιμο.
 ✓ Ο Κώστας προχωρούσε με **ζωηρό**
 βήμα. Δεν ήθελε
 ν' αργήσει. Με γρήγορο βήμα.
 ✓ Το κόκκινο είναι **ζωηρό** χρώμα.
 Είναι έντονο και φωτεινό χρώμα.
 🎵 ζω-η-ρός

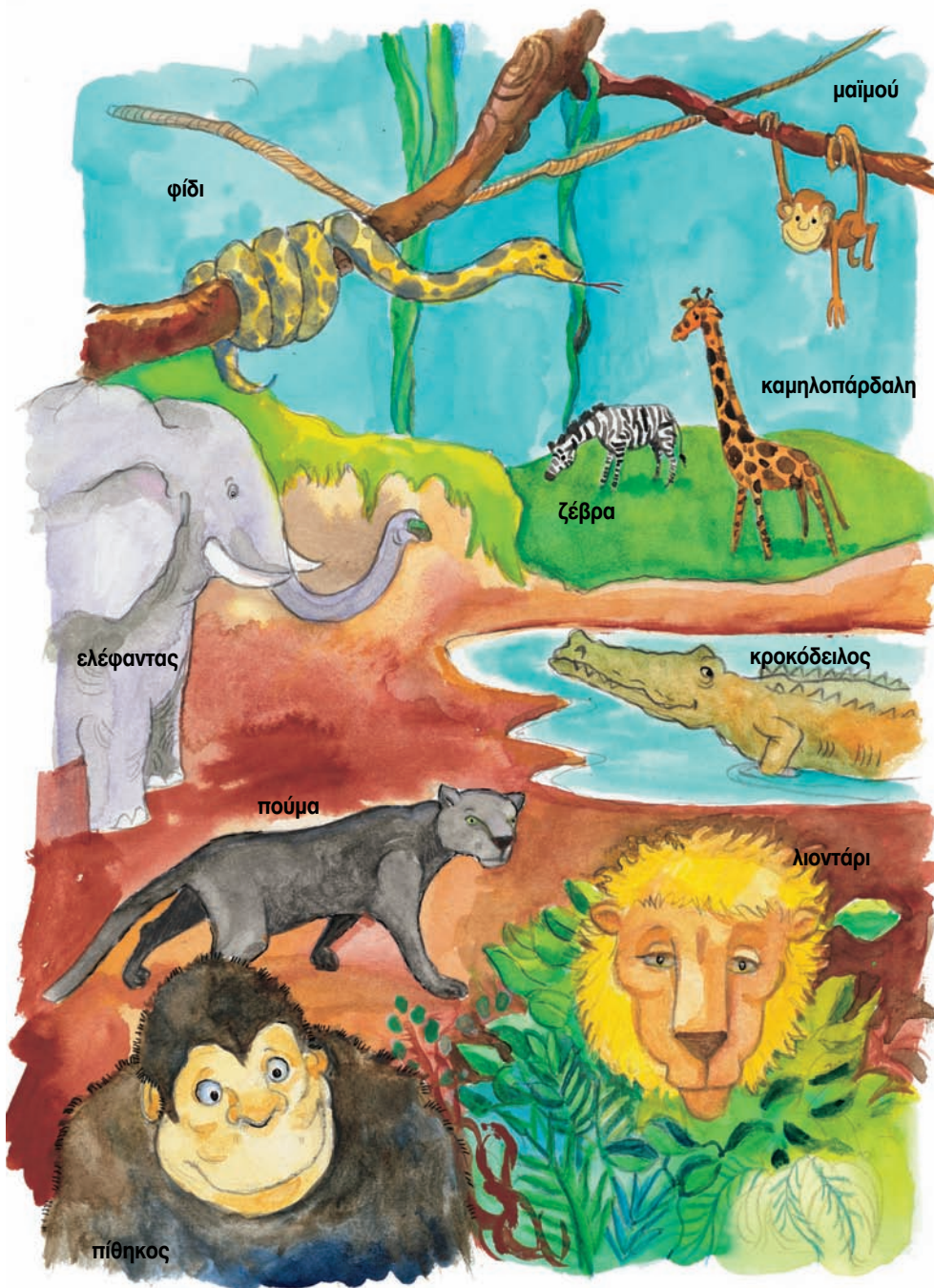
ζώνη [η] ουσιαστικό (ζώνες)
 Ο κύριος Γιάννης έβαλε τη **ζώνη**
 του για να μην του πέσει το παντελόνι.
 ♦ Η **ζώνη ασφαλείας** είναι μία ζώνη
 που φοράμε μέσα στο αυτοκίνητο ή
 στο αεροπλάνο. Μας προστατεύει να
 μη χτυπήσουμε.
 🎵 ζώ-νη 🖋️ 'τα ρούχα'

ζωντανός, ζωντανή, ζωντανό επίθετο
(ζωντανοί, ζωντανές, ζωντανά) → ζωή

ζώο [το] ουσιαστικό (ζώα)
 Ζώο είναι κάτι που ζει και κινείται
 αλλά δεν είναι φυτό ούτε άνθρωπος.
 Τα πουλιά, τα ψάρια, οι σκύλοι και οι
 ελέφαντες είναι **ζώα**. Ο σκύλος και η
 γάτα είναι **κατοικίδια ζώα**. Το
 λιοντάρι και η τίγρη είναι **άγρια ζώα**.
 🎵 ζώ-ο 🖋️ 'τα ζώα'

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

φίδι

μαϊμού

καμηλοπάρδαλη

ζέβρα

ελέφαντας

κροκόδειλος

πούμα

λιοντάρι

πίθηκος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Η η

ηθοποιός [ο], [η] ουσιαστικό (ηθοποιοί)

☑ **Ηθοποιός** είναι κάποιος που παίζει ένα ρόλο στο θέατρο, την τηλεόραση ή το σινεμά.

🎵 η-θο-ποι-ός

ηλεκτρικός, ηλεκτρική, ηλεκτρικό

επίθετο (ηλεκτρικοί, ηλεκτρικές, ηλεκτρικά)
→ ηλεκτρισμός

ηλεκτρισμός [ο] ουσιαστικό

☑ Ο **ηλεκτρισμός** έρχεται μέσα από καλώδια. Μας επιτρέπει να έχουμε φως, να ζεστανόμαστε και κάνει τα μηχανήματα να δουλεύουν.

◊ Οι **ηλεκτρικές μηχανές** δουλεύουν με ηλεκτρισμό. Ο **ηλεκτρολόγος** ξέρει να διορθώνει τις ηλεκτρικές συσκευές. Όποιος πιάνει γυμνά ή χαλασμένα καλώδια με βρεγμένα χέρια μπορεί να πάθει **ηλεκτροπληξία** και να πεθάνει.

🎵 η-λε-κτρι-σμός

ηλεκτρολόγος [ο] ουσιαστικό
(ηλεκτρολόγοι) → ηλεκτρισμός

ηλεκτροπληξία [η] ουσιαστικό
→ ηλεκτρισμός

ηλίθιος, ηλίθια, ηλίθιο επίθετο (ηλίθιοι, ηλίθιες, ηλίθια)

☑ «Είσαι **ηλίθια**, Αθηνά. Σου μιλάω τόσην ώρα και δεν κατάλαβες τίποτε απ' όσα σου είπα!» παραπονέθηκε ο Κώστας. ○ βλάκας, ανόητος

● έξυπνος ◊ Όταν κάποιος είναι **ηλίθιος**, λέει ή κάνει **ηλιθιότητες**. Η **ηλιθιότητά** του μας νευριάζει.

○ βλακεία, ανοησία

● εξυπνάδα 🎵 η-λί-θι-ος

ηλιθιότητα [η] ουσιαστικό (ηλιθιότητες)
→ ηλίθιος

ηλικία [η] ουσιαστικό (ηλικίες)

☑ Η **ηλικία** ενός ανθρώπου είναι τα χρόνια που πέρασαν από τότε που γεννήθηκε. ◊ Όταν κάποιος είναι **ηλικιωμένος**, έχει ζήσει πολλά χρόνια κι είναι γέρος. 🎵 η-λι-κία

ηλικιωμένος, ηλικιωμένη, ηλικιωμένο
επίθετο (ηλικιωμένοι, ηλικιωμένες, ηλικιωμένα) → ηλικία

ηλιοθεραπεία [η] ουσιαστικό
(ηλιοθεραπείες) → ήλιος

ηλιόλουστος, ηλιόλουστη, ηλιόλουστο
επίθετο (ηλιόλουστοι, ηλιόλουστες, ηλιόλουστα) → ήλιος

ήλιος [ο] ουσιαστικό (ήλιοι)

☑ Ο **ήλιος** είναι το αστέρι που μας ζεσταίνει και φωτίζει τη γη.

✓ **Ήλιος** είναι και το φως του ήλιου.

✍ «Δεν κάθομαι πολύ στον ήλιο» είπε η Αλίκη. «Δε θέλω να μαυρίσω».

✓ Όταν έχει ήλιο, έχει καλό καιρό.

◇ Μία μέρα που έχει ήλιο είναι ηλιόλουστη. Όταν καθόμαστε στο φως του ήλιου για να μαυρίσουμε, κάνουμε ηλιοθεραπεία. *🎵* ήλιος

✍ 'ο καιρός' Δες έρημος

ήπειρος [η] ουσιαστικό (ήπειροι)

☑ Η Γη χωρίζεται σε 6 μεγάλα κομμάτια που λέγονται ήπειροι. Είναι η Ευρώπη, η Ασία, η Αμερική, η Αφρική, η Αυστραλία και η Ανταρκτική. Ανάμεσα στις ηπείρους υπάρχουν ωκεανοί.

🎵 ή-πει-ρος

ημέρα [η] ουσιαστικό (ημέρες)

→ μέρα

ηρεμία [η] ουσιαστικό → ήρεμος

ημερολόγιο [το] ουσιαστικό

(ημερολόγια)

☑ Στο ημερολόγιο βλέπεις τους μήνες, τις βδομάδες και τις μέρες του χρόνου. *🎵* η-με-ρο-λό-γι-ο

ήρεμος, ήρεμη, ήρεμο επίθετο (ήρεμοι, ήρεμες, ήρεμα)

☑ Μία ήρεμη θάλασσα δεν έχει κύματα, δεν είναι ταραγμένη.

✓ Ένας ήρεμος άνθρωπος δεν είναι θυμωμένος και δεν ανησυχεί για κάτι.

✍ Ο Κώστας είδε τα σκυλιά αλλά δε φοβήθηκε. Έμεινε ήρεμος.

○ ήσυχος ● ταραγμένος

◇ Όταν είσαι ήρεμος, έχεις ηρεμία. **Ηρεμείς.** Όταν κάνεις κάτι ήρεμα, το κάνεις χωρίς να είσαι θυμωμένος.

🎵 ή-ρε-μος

ημερομηνία [η] ουσιαστικό

(ημερομηνίες)

☑ Για να γιορτάσεις τα γενέθλια ενός φίλου, πρέπει να ξέρεις την ημερομηνία που γεννήθηκε. Πρέπει να ξέρεις τη μέρα, το μήνα και τη χρονιά που γεννήθηκε.

🎵 η-με-ρο-μη-νί-α

ηρεμώ ρήμα (ηρέμησα, θα ηρεμήσω)

→ ήρεμος

ήμερος, ήμερη, ήμερο επίθετο (ήμεροι, ήμερες, ήμερα)

☑ Ένα ήμερο ζώο ζει κοντά στους ανθρώπους. Δε ζει μόνο του στο δάσος.

✓ Τα ήμερα φυτά τα καλλιεργούν οι άνθρωποι. Δε φυτρώνουν μόνα τους στα λιβάδια και στα δάση.

● άγριος *🎵* ή-με-ρος

ήρωας [ο], ηρωίδα [η] ουσιαστικό

(ήρωες, ηρωίδες)

☑ **Ήρωας** είναι αυτός που έχει κάνει κάτι πολύ καλό και θαρραλέο και τον θαυμάζουμε γι' αυτό.

✓ Ο ήρωας μίας ιστορίας είναι το βασικό πρόσωπο της ιστορίας.

Σ' αυτόν συμβαίνουν όλες οι περιπέτειες. *✍* Ο Κώστας βλέπει συχνά κινούμενα σχέδια.

Ο Ποπάι είναι ο αγαπημένος του ήρωας. ○ πρωταγωνιστής

🎵 ή-ρω-ας

ησυχία [η] ουσιαστικό → ήσυχος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ήσυχος, ήσυχη, ήσυχο επίθετο (ήσυχτοι, ήσυχες, ήσυχτα)

☑ Ένα **ήσυχο** μέρος δεν έχει θόρυβο. 🎵 Ο θεός **Αλέκος** μένει σ' ένα **ήσυχο** χωριό. Εκεί έχει πολλή **ησυχία**.

✓ Όταν είσαι **ήσυχος**, δεν κάνεις θόρυβο. 🎵 «**Κάτσε ήσυχη Αθηνά**» είπε ο **Κώστας**. «**Δε θέλω ν' ακούγεται τίποτα. Κάνε ησυχία**».

● ανήσυχος

✓ «**Άσε με ήσυχο**» είπε ο **Κώστας** στην **Αθηνά** που πείραζε τα μαλλιά του. «**Μη μ' ενοχλείς! Θέλω ησυχία**».

◇ **ησυχία** 🎵 ή-συ-χος

ήπτα [η] ουσιαστικό (ήπτες)

☑ «Ο αγώνας τελείωσε με **ήπτα** της ομάδας μας» είπε ο **Κώστας**. Η ομάδα μας έχασε τον αγώνα, δεν κέρδισε. ● νίκη 🎵 ήτ-τα

ηφαίστειο [το] ουσιαστικό (ηφαίστεια)

☑ Τα **ηφαίστεια** είναι βουνά που έχουν μία τρύπα στην κορυφή τους, τον **κρατήρα**. Από τον κρατήρα βγαίνουν καπνοί και **λάβα** που έρχονται από το κέντρο της γης. 🎵 η-φαι-στει-ο

ηχογραφώ, ηχογραφούμαι ρήμα (ηχογράφησα, θα ηχογραφήσω)

☑ Όταν **ηχογραφείς**, γράφεις ήχους ή μουσική σ' ένα σιντί ή μία κασέτα για να τ' ακούς όποτε θέλεις.

🎵 Η **Αλίκη ηχογράφησε** το τραγούδι που της άρεσε. ◇ **ήχος**

🎵 η-χο-γρα-φώ

ήχος [ο] ουσιαστικό (ήχοι)

☑ **Ήχος** είναι καθετί που ακούμε. Όλοι οι θόρυβοι, όλες οι νότες της μουσικής, όλες οι λέξεις που λέμε είναι **ήχοι**. ◇ **ηχογραφώ** 🎵 ή-χος

Θ Θ

θάβω, **θάβομαι** ρήμα (έθαψα, θα θάψω)

☑ Ο σκύλος του κυρίου Μιχάλη **έθαψε** τα κόκαλα. Τα έβαλε μέσα στη γη και τα σκέπασε με χώμα. Όταν όμως τελείωσε το **θάψιμο** κι έφυγε, ήρθε μία γάτα και τα **ξέθαψε**. Τα έβγαλε από το χώμα.

✓ Όταν **θάβουμε** ένα νεκρό, τον βάζουμε μέσα στη γη, σ' έναν **τάφο**, αφού πρώτα τον βάλουμε σ' ένα **φέρετρο**. **♦ θάψιμο**
 🎵 θά-βω

θαλασσινός, **θαλασσινή**, **θαλασσινό**

επίθετο (**θαλασσινοί**, **θαλασσινές**, **θαλασσινά**)
 → θάλασσα

θάμνος [ο] ουσιαστικό (**θάμνοι**)

☑ Ο **θάμνος** μοιάζει με μικρό δέντρο με πολλά κλαδιά αλλά χωρίς κορμό.

🎵 θά-μνος

θαμπός, **θαμπή**, **θαμπό** επίθετο (**θαμποί**, **θαμπές**, **θαμπά**)

☑ Τα τζάμια είναι **θαμπά** από τον ατμό. Ο Κώστας δεν μπορεί να δει καλά μέσα από αυτά.

✓ Η φωτογραφία είναι **θαμπή**. Δεν φαίνεται καθαρά τι δείχνει.

○ θολός ● καθαρός **♦ θαμπώνω**
 🎵 θα-μπός

θάλαμος [ο] ουσιαστικό (**θάλαμοι**)

☑ Ο **θάλαμος** είναι ένα μεγάλο δωμάτιο όπου μένουν πολλοί άνθρωποι. Τα νοσοκομεία είναι μέρη που έχουν πολλούς **θαλάμους**.

♦ Ο **τηλεφωνικός θάλαμος** είναι ένα μικρό κλειστό μέρος που έχει τηλέφωνο. Εκεί μπορεί να πάει όποιος θέλει να τηλεφωνήσει.

🎵 θά-λα-μος

θαμπώνω, **θαμπώνομαι** ρήμα

(θάμπωσα, θα θαμπώσω)

☑ Τα τζάμια **θάμπωσαν** από τη ζέστη. Έγιναν θαμπά.

✓ Ο πρίγκιπας **θαμπώθηκε** από την ομορφιά της Χιονάτης. Εντυπωσιάστηκε από την ομορφιά της. **♦ θαμπός**

🎵 θα-μπώ-νω

θάλασσα [η] ουσιαστικό (**θάλασσες**)

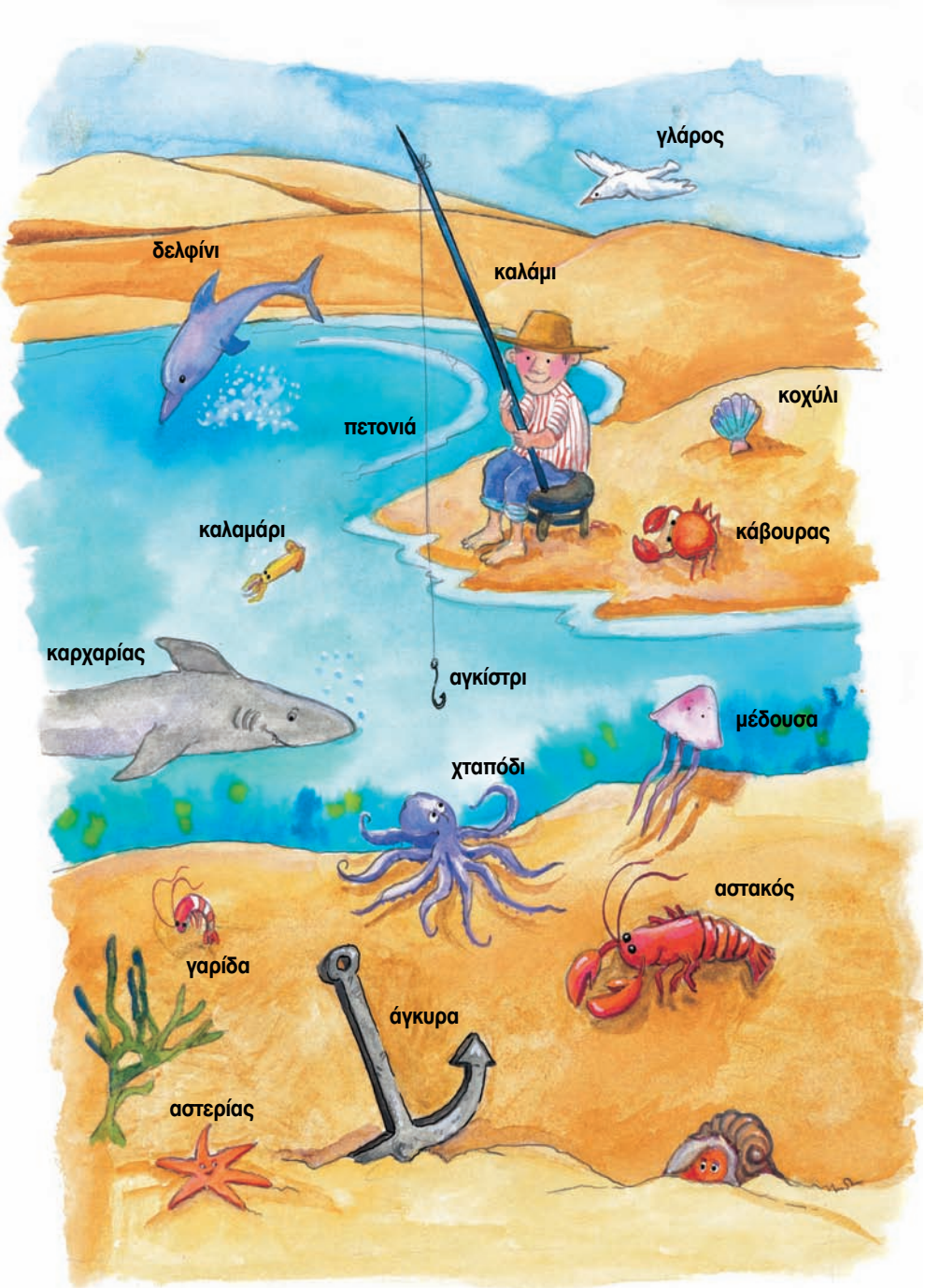
☑ Η **θάλασσα** είναι μία μεγάλη έκταση με αλμυρό νερό. Κάθε καλοκαίρι πηγαίνουμε στη **θάλασσα** για μπάνιο. **♦ Το θαλασσινό νερό** έχει πολύ αλάτι. (σαν ουσιαστικό) Τα χταπόδια, τα **μύδια** και οι γαρίδες είναι **θαλασσινά**. **θαλάσσιος**

🎵 θά-λασ-σα

θάνατος [ο] ουσιαστικό (**θάνατοι**)

☑ Η κακιά βασίλισσα ζήτησε από τον κυνηγό να σκοτώσει τη Χιονάτη. Θέλει

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

να μη ζει πια η Χιονάτη. Θέλει το **θάνατό** της. ● ζωή ◆ **πεθαίνω**, νεκρός ♪ θά-να-τος

θαρραλέος, θαρραλέα, θαρραλέο
επίθετο (θαρραλέοι, θαρραλέες, θαρραλέα)
→ θάρρος

θάρρος [το] ουσιαστικό
☑ Όταν κάποιος έχει **θάρρος**, δε φοβάται να κάνει κάτι επικίνδυνο και δύσκολο. ● δειλία ◆ *Ο θεός Τάκης είχε το θάρρος να σώσει το παιδάκι που πνιγόταν στη θάλασσα. Ήταν θαρραλέος.* ♪ θάρ-ρος

θαύμα [το] ουσιαστικό (θαύματα)
☑ Όταν γίνεται ένα **θαύμα**, γίνεται κάτι πολύ παράξενο και ωραίο που δεν μπορούμε να εξηγήσουμε.
♪ θαύ-μα

θαυμάζω, θαυμάζομαι ρήμα (θαύμασα, θα θαυμάσω)
☑ *Η κακιά βασίλισσα θαύμαζε τον εαυτό της στον καθρέφτη. Κοίταζε τον εαυτό της και τον έβρισκε ωραίο. «Τι ωραία που είμαι» έλεγε.* ◆ *Ένωθε θαυμασμό για την εικόνα που έβλεπε.*
♪ θαυ-μά-ζω

θαυμάσιος, θαυμάσια, θαυμάσιο
επίθετο (θαυμάσιοι, θαυμάσιες, θαυμάσια)
☑ *Η κυρία Μαργαρίτα και ο κύριος Γιάννης πήγαν σ' ένα θαυμάσιο μέρος για φαγητό. Πήγαν σ' ένα πολύ όμορφο μέρος που τους άρεσε πολύ.*
○ υπέροχος
● απαίσιος ♪ θαυ-μά-σι-ος

θέα [η] ουσιαστικό
☑ Η **θέα** από ένα μέρος που βρίσκεται ψηλά είναι οτιδήποτε

μπορείς να δεις από εκεί.
Η θέα από την Ακρόπολη είναι πανέμορφη, βλέπεις όλη την Αθήνα.
♪ θέ-α

θέαμα [το] ουσιαστικό (θεάματα)
☑ **Θέαμα** είναι οτιδήποτε πάμε και παρακολουθούμε για να ευχαριστηθούμε και να διασκεδάσουμε. Το θέατρο, οι μαριονέτες, το τσίρκο και το σινεμά είναι **θεάματα**.
◆ *Οι θεατές είναι αυτοί που παρακολουθούν τα θεάματα.*
♪ θέ-α-μα

θεατής [ο] ουσιαστικό (θεατές)
→ θέαμα

θέατρο [το] ουσιαστικό (θέατρα)
☑ Το **θέατρο** είναι ένα μέρος όπου πάμε για να δούμε τους ηθοποιούς να παίζουν πάνω στη σκηνή.
◆ *Ένα θεατρικό έργο είναι γραμμένο για το θέατρο και παίζεται στο θέατρο.* ♪ θέ-α-τρο

θειικός, θεική, θεικό επίθετο (θεικοί, θεικές, θεικά) → θεός

θείος [ο], **θεία** [η] ουσιαστικό (θείοι, θείες)
☑ Ο **θείος** σου είναι αδελφός ή ξάδερφος του πατέρα σου ή της μητέρας σου. Η **θεία** σου είναι αδερφή ή ξαδέρφη του πατέρα σου ή της μητέρας σου. ✍ *Ο Κώστας έχει δύο θείους, το θείο Αλέκο και το θείο Τάκη.* ♪ θεί-ος ✍ 'η οικογένεια'

θέληση [η] ουσιαστικό → θέλω

θέλω ρήμα (ήθελα, θα θελήσω)
☑ Ο κύριος Μιχάλης **θέλει** να βρει

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

τους κλέφτες που μπήκαν στο μαγαζί του. Έχει τη **θέληση** να τους βρει, γι' αυτό φώναξε την αστυνομία.

○ επιθυμώ

✓ Τα μπιφτέκια **θέλουν** αλάτι.

Δεν έχουν αρκετό αλάτι. Χρειάζονται αλάτι.

✓ «Ποιον **θέλεις**, Νίκο;» ρώτησε η Αθηνά τον Κώστα αλλά εκείνος έκλεισε γρήγορα την πόρτα. Ποιον ψάχνεις;

✓ «**Θέλεις** δε **θέλεις** θα χορέψεις;»

είπε η Αθηνά στην Ελένη.

Θα χορέψεις είτε θέλεις είτε όχι.

◇ **θέληση** ♪ θέ-λω

θέμα [το] ουσιαστικό (θέματα)

✓ «Ποιο είναι το **θέμα** του έργου που είδατε;» ρώτησε η Αθηνά τη θεία Κατερίνα. Για ποιο πράγμα μιλάει;

Ποια είναι η ιστορία του;

✓ «Τα **θέματα** των εξετάσεων ήταν δύσκολα» είπε η Αλίκη.

Οι ερωτήσεις ή οι ασκήσεις ήταν δύσκολες. ♪ θέ-μα

θεόρατος, **θεόρατη**, **θεόρατο** επίθετο

(θεόρατοι, θεόρατες, θεόρατα)

✓ Όταν κάτι είναι **θεόρατο**, είναι πολύ μεγάλο και ψηλό.

✍ Όταν ο θείος Τάκης πήγε στη Νέα Υόρκη, είδε δρόμους με **θεόρατες** πολυκατοικίες που έκρυβαν τον ήλιο.

○ τεράστιος, γιγάντιος

♪ θε-ό-ρα-τος

θεός [ο], **θεά** [η] ουσιαστικό (θεοί, θεές)

✓ Οι Χριστιανοί, οι Μουσουλμάνοι και οι Εβραίοι πιστεύουν σ' ένα μόνο **Θεό** που θα υπάρχει πάντα, δηλαδή είναι **αιώνιος** κι έχει δημιουργήσει τον κόσμο. Οι αρχαίοι Έλληνες, οι Ρωμαίοι και οι αρχαίοι Αιγύπτιοι πίστευαν σε πολλούς **θεούς** και **θεές**

που είχαν μαγικές δυνάμεις. ◇ Ένα **θείκό** έργο είναι έργο του Θεού.

Θείκό λέμε κι ένα έργο τόσο ωραίο και δύσκολο να το πιστέψουμε, που μοιάζει με έργο του Θεού. ♪ θε-ός

θεραπεία [η] ουσιαστικό (θεραπείες)

→ θεραπεύω

θεραπεύω, **θεραπεύομαι** ρήμα

(θεράπευσα, θα θεραπεύσω)

✓ «Αυτό το φάρμακο θα σε

θεραπεύσει, Κώστα» είπε ο γιατρός.

Θα σε κάνει καλά. Δε θα είσαι πια

άρρωστος. ○ γιατρεύω ◇ «Η

θεραπεία σου δε θα κρατήσει πολύ καιρό». Δε θ' αργήσεις να γίνεις καλά.

○ γιατρεία ♪ θε-ρα-πεύ-ω

θερίζω, **θερίζομαι** ρήμα (θέρισα, θα

θερίσω)

✓ Όταν **θερίζεις**, κόβεις σιτάρι,

κριθάρι ή άλλα χόρτα με δρεπάνι ή με

μία μηχανή. ◇ «Σε δύο μήνες αρχίζει

το **θέρισμα** του σιταριού» είπε ο θείος

Αλέκος στον Κώστα. Αρχίζουμε να

θερίζουμε το σιτάρι. ♪ θε-ρί-ζω

θερμαίνω, **θερμαίνομαι** ρήμα (θέρμανα,

θα θερμάνω)

✓ Όταν **θερμαίνω** κάτι, το κάνω

ζεστό. ✍ Το διαμέρισμα όπου μένουν

ο Κώστας και η Αθηνά **θερμαίνεται** με

καλοριφέρ.

○ ζεσταίνω ● κρυώνω, ψυχραίνω

◇ Τα παλιά σπίτια, όπως αυτό του

κυρίου Μιχάλη, δεν έχουν **θέρμανση**.

Δεν έχουν καλοριφέρ ή κάτι άλλο για

να θερμαίνονται.

♪ θερ-μαί-νω

θέρμανση [η] ουσιαστικό

→ θερμαίνω

Θερμοκρασία [η] ουσιαστικό

(θερμοκρασίες)

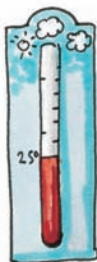
☑ Όταν ρωτάμε τι **θερμοκρασία** έχει σήμερα, ρωτάμε πόσο κρύο ή πόση ζέση έχει. Όταν κάνει κρύο, η **θερμοκρασία** είναι χαμηλή. Όταν κάνει ζέση, η **θερμοκρασία** είναι ανεβασμένη. 🎵 θερ-μο-κρα-σί-α

Θερμόμετρο [το] ουσιαστικό

(θερμόμετρα)

☑ Με το **θερμόμετρο** μετράμε τη θερμοκρασία. ✍ *Η Αθηνά έβαλε **θερμόμετρο**, γιατί ήταν ζεστή. Τελικά είχε πυρετό, 38,5.*

🎵 θερ-μό-με-τρο

Θερμός, θερμή, θερμό επίθετο (θερμοί, θερμές, θερμά)

☑ Ένας **θερμός** άνεμος είναι ένας ζεστός άνεμος.
✓ Ένας **θερμός** άνθρωπος δείχνει την αγάπη και τη φιλία του με έντονο τρόπο. ○ ζεστός ● κρύος, ψυχρός

◇ **θερμαίνω, θερμοκρασία, θερμόμετρο, θερμότητα**

🎵 θερ-μός

Θερμοσίφωνο [το] ουσιαστικό

(θερμοσίφωνα)

☑ Το **θερμοσίφωνο** είναι μία συσκευή που ζεσταίνει το νερό και το κρατάει ζεστό για να κάνουμε μπάνιο ή για να πλένουμε τα πιάτα.

🎵 θερ-μο-σί-φω-νο

Θερμότητα [η] ουσιαστικό

→ θερμός

Θέση [η] ουσιαστικό (θέσεις)

☑ Στο τραπέζι η Χιονάτη και οι επτά νάνοι κάθονται πάντα στην ίδια **θέση**. Κάθονται πάντα στο ίδιο κάθισμα.

✓ «Τα βιβλία δεν είναι στη **θέση** τους» είπε η Αθηνά.

Δεν είναι εκεί που πρέπει να είναι.

✓ Στους αγώνες η ομάδα του Κώστα κέρδισε την πρώτη **θέση**. Ήρθε πρώτη στους αγώνες.

✓ «Τι θα έκανες στη **θέση** μου; Θα έλεγες στη μαμά ότι ο Κώστας έσπασε το βάζο;» ρώτησε η Αθηνά την Ελένη. Τι θα έκανες αν ήσουν εγώ;

🎵 θέ-ση

Θήκη [η] ουσιαστικό (θήκες)

☑ Μέσα σε μία **θήκη** βάζουμε πράγματα για να τα προστατέψουμε.

✍ «Μήπως είδες τη **θήκη** των γυαλιών μου;» είπε ο κύριος Μιχάλης. «Είναι ένα μικρό κουτάκι».

◇ **βιβλιοθήκη**

🎵 θή-κη

Θηλάζω ρήμα (θήλασα, θα θηλάσω)

☑ Όταν η θεία Κατερίνα **θηλάζει** το μωρό της, του δίνει να πιει γάλα από το στήθος της.

✓ Όταν το μωρό **θηλάζει**, πίνει γάλα από το στήθος της θείας Κατερίνας.

🎵 θη-λά-ζω

Θηλυκός, θηλυκή, θηλυκό επίθετο

(θηλυκοί, θηλυκές, θηλυκά)

☑ Τα ζώα μπορεί να είναι **αρσενικά** ή **θηλυκά**. **Θηλυκά** λέμε αυτά που μπορούν να κάνουν αυγά ή να γεννήσουν παιδιά και **αρσενικά** αυτά που δεν μπορούν. Για παράδειγμα, οι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κότες και οι αγελάδες είναι **θηλυκά** ζώα, ενώ οι κόκορες και τα βόδια είναι **αρσενικά**. ● αρσενικός
♪ θη-λυ-κός

θηρίο [το] ουσιαστικό (θηρία)

☑ Το **θηρίο** είναι ένα άγριο μεγάλο ζώο που τρώει κρέας.
✓ Ο κύριος Δημήτρης έγινε **θηρίο** με τους κλέφτες που μπήκαν στο μαγαζί του. Θύμωσε πολύ.
✓ «Πώς μεγάλωσε έτσι το παιδί; Έγινε **θηρίο**» είπε ο θεός Αλέκος για τον Κώστα. Έγινε πολύ ψηλό.
✓ «Αυτό το παιδί δεν κάθεται φρόνιμα. Είναι **θηρίο**» είπε η δασκάλα για το Νίκο. ♪ θη-ρί-ο

θησαυρός [ο] ουσιαστικό (θησαυροί)

☑ Ένας **θησαυρός** είναι πολύτιμα πράγματα, όπως χρυσάφι ή κοσμήματα. Το **θησαυρό** τον κρύβουμε κάπου για να μην τον βρίσκει κανείς εύκολα. ◇ Όταν

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις αναστατώνω, ανησυχώ, εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω, κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι, χοροπηδώ

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

κάποιος είναι πλούσιος κι έχει πολύτιμα πράγματα, τα κρύβει σ' ένα μεγάλο κουτί, το **θησαυροφυλάκιο**.
♪ θη-σαυ-ρός

θησαυροφυλάκιο [το] ουσιαστικό (θησαυροφυλάκια) → θησαυρός

θλιβερός, θλιβερή, θλιβερό επίθετο (θλιβεροί, θλιβερές, θλιβερά) → θλίψη

θλίψη [η] ουσιαστικό

☑ Από τότε που η Ροζαλία χάθηκε η Αθηνά νιώθει μεγάλη **θλίψη**. Νιώθει μεγάλη λύπη, όταν σκέφτεται τη γάτα της. ○ λύπη ● χαρά ◇ Η **εξαφάνιση της Ροζαλίας είναι κάτι θλιβερό**. Προκαλεί θλίψη. ♪ θλί-ψη

θνητός, θνητή, θνητό επίθετο (θνητοί, θνητές, θνητά)

☑ Όλοι οι άνθρωποι είναι **θνητοί**. Κάποτε θα πεθάνουν. ● αθάνατος
♪ θνη-τός

θολός, θολή, θολό επίθετο (θολοί, θολές, θολά)

☑ «Το νερό είναι **θολό**» είπε ο Κώστας στην Αθηνά. «Δεν μπορούμε να δούμε καλά μέσα απ' αυτό».

✓ Η εικόνα της τηλεόρασης ήταν **θολή** κι η Αθηνά δεν μπορούσε να απολαύσει την αγαπημένη της εκπομπή. Δε φαινόταν καθαρά τι έδειχνε. ○ θαμπός ● καθαρός
◇ Η γιαγιά της Αθηνάς άνοιξε το φούρνο. Τα γυαλιά της **θόλωσαν** από τη ζέστη. Έγιναν θολά.
♪ θο-λός

θολώνω ρήμα (θόλωσα, θα θολώσω) → θολός

θόρυβος [ο] ουσιαστικό (θόρυβοι)

☑ Η Αθηνά άκουσε **θόρυβο** από το διπλανό σπίτι. Άκουσε δυνατούς ήχους που την ενόχλησαν. Το **θόρυβο** τον έκανε ένα παράθυρο που ανοιγόκλεινε από τον αέρα.

○ φασαρία ● ησυχία 🎵 θό-ρυ-βος

θρανίο [το] ουσιαστικό (θρανία)

☑ Στο σχολείο οι μαθητές κάθονται στα **θρανία** τους. Είναι σαν τραπέζια. Στα **θρανία** οι μαθητές διαβάζουν, γράφουν ή ζωγραφίζουν. 🎵 θρα-νί-ο
✍ 'στο σχολείο'

θρησκεία [η] (θρησκείες)

☑ Όταν κάποιος έχει μία **θρησκεία**, πιστεύει σε έναν ή περισσότερους θεούς και κάνει αυτά που λέει ο θεός. Οι χριστιανοί, οι μουσουλμάνοι και οι εβραίοι δεν έχουν την ίδια **θρησκεία**.

◆ **θρησκευτικός, θρησκευτικά**

🎵 θρη-σκεί-α

θρίλερ [το] ουσιαστικό

☑ Απ' όλες τις ταινίες η Αλίκη προτιμάει τα **θρίλερ**. Προτιμάει τις ταινίες που έχουν μυστήριο και αγωνία. 🎵 θρί-λερ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

θρόνος [ο] ουσιαστικό (θρόνοι)

☑ Ο βασιλιάς κάθισε στο **θρόνο** του. Κάθισε σ' ένα μεγάλο κάθισμα που είναι μόνο δικό του. 🎵 θρό-νος

θρύψαλο [το] ουσιαστικό (θρύψαλα)

☑ Η Ελένη ήταν απρόσεκτη κι έριξε

κάτω ένα ποτήρι. Η μαμά της έτρεξε γρήγορα να μαζέψει τα **θρύψαλα** του ποτηριού. Έτρεξε να μαζέψει τα κομμάτια που έμειναν από το ποτήρι που έσπασε. 🎵 θρύ-ψα-λο

θύελλα [η] ουσιαστικό (θύελλες)

☑ Όταν έχει **θύελλα**, ο αέρας φυσάει πολύ δυνατά. ○ καταιγίδα

◆ **χιονθύελλα** 🎵 θύ-ελ-λα

✍ 'ο καιρός'

θύμα [το] ουσιαστικό (θύματα)

☑ Το **θύμα** ενός ατυχήματος είναι αυτός που έχει τραυματιστεί ή πεθάνει από το ατύχημα.

✓ Το **θύμα** μίας κλοπής είναι αυτός που τον έχουν κλέψει. 🎵 θύ-μα

θυμάμαι ρήμα (θυμήθηκα, θα θυμηθώ)

☑ Η Αθηνά **θυμήθηκε** να φέρει μαζί της χρήματα αλλά ο Κώστας ξέχασε να πάρει τα δικά του.

● Ξεχνώ 🎵 θυ-μά-μαι

θυμίζω ρήμα (θύμισα, θα θυμίσω)

☑ «**Θύμισέ** μου τι μέρα έχουμε σήμερα» είπε η δασκάλα στον Κώστα. Βοήθησέ με να θυμηθώ τι μέρα έχουμε σήμερα.

✓ Η δασκάλα συμπαθεί πολύ την Αθηνά, γιατί της **θυμίζει** την ανιψιά της. Μοιάζει με την ανιψιά της.

🎵 θυ-μί-ζω

θυμός [ο] ουσιαστικό (θυμοί)

☑ Όταν νιώθεις **θυμό**, δεν είσαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καθόλου ευχαριστημένος με κάτι που έγινε ή που άκουσες. **◇** Όταν νιώθεις θυμό, έχεις **θυμώσαι**, είσαι **θυμωμένος**. Μερικές φορές μπορεί κι εσύ να **θυμώσεις** κάποιον, να τον κάνεις δηλαδή να νιώσει θυμό.
 ♪ θυ-μός

μεγαλώσουν. **◇** Όταν κάποιος κάνει **θυσίες**, **θυσιάζεται** για κάτι.
 ♪ θυ-σί-α

θυσιάζω, **θυσιάζομαι** ρήμα (θυσίασα, θα θυσιάσω) → θυσία

θυμώνω ρήμα (θύμωσα, θα θυμώσω)
 → θυμός

θύρα [η] ουσιαστικό (θύρες)
 Θύρα λέμε την πόρτα.
 Θύρα είναι και καθεμιά από τις εξωτερικές πόρτες στο γήπεδο.
 ✎ «Θα **συναντηθούμε στη θύρα εννιά**» είπε ο κύριος Γιάννης στο **θείο Τάκη**. ♪ θύ-ρα

θυροτηλέφωνο [το] ουσιαστικό (θυροτηλέφωνα)
 Στις πολυκατοικίες κάθε διαμέρισμα έχει ένα **θυροτηλέφωνο**. Με το **θυροτηλέφωνο** μιλάμε για να δούμε ποιος είναι στην πόρτα της πολυκατοικίας και αν θέλουμε, του ανοίγουμε για να μπει μέσα.
◇ **θύρα, τηλέφωνο**
 ♪ θυ-ρο-τη-λέ-φω-νο

θυρωρός [ο], [η] ουσιαστικό (θυρωροί)
 Ο **θυρωρός** προσέχει ποιος μπαίνει και ποιος βγαίνει σε ένα κτίριο. ♪ θυ-ρω-ρός
 - **Λέμε και η θυρωρίνα.**

θυσία [η] ουσιαστικό (θυσίες)
 Οι γονείς του κυρίου Γιάννη ήταν πολύ φτωχοί κι έκαναν πολλές **θυσίες** για να τον **μεγαλώσουν**. Στερήθηκαν πολλά πράγματα για να τον

ιατρείο [το] ουσιαστικό (ιατρεία)

☑ Το **ιατρείο** είναι ο χώρος όπου ο γιατρός εξετάζει τους αρρώστους.

♦ Ο γιατρός έχει σπουδάσει **ιατρική**. Όταν δουλεύει φοράει **ιατρική μπλούζα**. 🎵 ι-α-τρεί-ο **Δες γιατρός**

ιδανικός, ιδανική, ιδανικό επίθετο

(ιδανικοί, ιδανικές, ιδανικά)

☑ Οι γονείς του Ίγκλι ψάχνουν το **ιδανικό** σπίτι για να το αγοράσουν. Ψάχνουν το καλύτερο σπίτι.

🎵 ι-δα-νι-κός

ιδέα [η] ουσιαστικό (ιδέες)

☑ Η **ιδέα** είναι αυτό που έρχεται στο μυαλό μας, όταν σκεφτόμαστε.

✍ «Έχω μία **ιδέα**» είπε η Αθηνά στον Κώστα. «Πάμε μία βόλτα με τα ποδήλατα»;

✓ Όταν έχω μεγάλη **ιδέα** για τον εαυτό μου, νομίζω ότι είμαι σπουδαίος.

✓ Όταν δεν έχεις **ιδέα** για κάτι, δεν ξέρεις τίποτα γι' αυτό. 🎵 ι-δέ-α

ιδιαιτέρος, ιδιαίτερη, ιδιαίτερο επίθετο

(ιδιαιτέροι, ιδιαίτερες, ιδιαίτερα)

☑ Ο διευθυντής του κυρίου Γιάννη μπήκε στο **ιδιαιτέρο** γραφείο του κι έκλεισε την πόρτα βιαστικός. Μπήκε στο γραφείο που είναι μόνο γι' αυτόν, μόνο δικό του. 🎵 ι-δι-αί-τε-ρος

ιδιοκτήτης [ο], **ιδιοκτήτρια** [η]

ουσιαστικό (ιδιοκτήτες, ιδιοκτήτριες)

☑ «Ο κύριος Μιχάλης είναι ο

ιδιοκτήτης της διπλανής

μονοκατοικίας» είπε ο Κώστας. Είναι αυτός που έχει το σπίτι.

🎵 ι-δι-ο-κτη-της

ίδιος, ίδια, ίδιο επίθετο (ίδιοι, ίδιες, ίδια)

☑ Όταν δύο πράγματα είναι τα **ίδια** ή όταν ένα πράγμα είναι **ίδιο** μ' ένα άλλο, τότε μοιάζουν πάρα πολύ. ✍ *Σ' ένα ζευγάρι παπούτσια πρέπει και τα δύο παπούτσια να έχουν το **ίδιο** χρώμα.*

○ όμοιος ● διαφορετικός

✓ Ο Κώστας είναι στην **ίδια** τάξη με το Νίκο, δηλαδή όχι σε άλλη τάξη.

● άλλος, διαφορετικός

✓ (σαν αντωνυμία) Η Αθηνά θέλει να τακτοποιεί **η ίδια** το δωμάτιό της, όχι κάποιος άλλος.

🎵 ί-διος **Δες μοιάζω**

ιδιωτικός, ιδιωτική, ιδιωτικό επίθετο

(ιδιωτικοί, ιδιωτικές, ιδιωτικά)

☑ Όταν κάτι είναι **ιδιωτικό**, είναι μόνο για έναν άνθρωπο ή για πολύ λίγους ανθρώπους. ✍ «Αυτό το γκαράζ είναι **ιδιωτικό**» είπε ο κύριος Γιάννης. «Είναι γι' αυτούς που μένουν στην πολυκατοικία μας».

✓ Όταν ένα σχολείο είναι **ιδιωτικό**,

δεν ανήκει στο κράτος και πρέπει να πληρώσουμε για να παρακολουθήσουμε τα μαθήματά του. ● δημόσιος 🎵 ι-δι-ω-τι-κός

ιδρώνω ρήμα (ιδρώσα, θα ιδρώσω)

☑ «Έχει πολλή ζέστη έξω! **Ίδρωσα**

και το πρόσωπό μου στάζει νερό. Η μπλούζα μου έγινε μούσκεμα και κόλλησε πάνω μου» παραπονέθηκε ο θείος Αλέκος.

✓ «**Ίδρωσα** για να καταλάβω το μάθημα» είπε ο Κώστας. Κουράστηκα πολύ για να το καταλάβω. **◇** Όταν ιδρώνουμε, το σώμα μας στάζει **ιδρώτα**. Είμαστε μούσκεμα στον **ιδρώτα**. Είμαστε **ιδρωμένοι**.

♫ ι-δρώ-νω

της Αμερικής.
♫ Ιν-δι-ά-νος

Ίντερνετ [το] ουσιαστικό

☑ Με το **ίντερνετ** επικοινωνούμε από τον υπολογιστή μας με όλο τον κόσμο. Όταν μπαίνουμε στο **ίντερνετ**, στέλνουμε μηνύματα στους φίλους μας από το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και βρίσκουμε τις πληροφορίες που θέλουμε.

○ διαδίκτυο ♫ ί-ντερ-νετ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ιδρώτας [ο] ουσιαστικό → ιδρώνω

Ιερός, **ιερή**, **ιερό** επίθετο (ιεροί, ιερές, ιερά)

☑ Όταν κάτι είναι **ιερό**, είναι **αφιερωμένο**, δηλαδή δοσμένο στο Θεό ή έρχεται από το Θεό. **✍** Η θεία Έλλη πήγε στην εκκλησία. Στάθηκε μπροστά στις **ιερές** εικόνες των αγίων κι έκανε την προσευχή της. ♫ ι-ε-ρός

ΙΚΑΝός, **ικανή**, **ικανό** επίθετο (ικανοί, ικανές, ικανά)

☑ Ο Ρομπέν των Δασών είναι **ικανός** να πετύχει με τα βέλη του ακόμα και τον πιο μικρό στόχο. Μπορεί να το κάνει. **◇** Έχει την **ικανότητα** να τον πετύχει. Κάποιοι δεν μπορούν να κάνουν το ίδιο πράγμα. Είναι **ανίκανοι** να το κάνουν.

♫ ι-κα-νός

ικανότητα [η] ουσιαστικό (ικανότητες) → ικανός

Ινδιάνος [ο], **Ινδιάνα** [η] ουσιαστικό (Ινδιάνοι, Ινδιάνες)

☑ Οι **Ινδιάνοι** είναι οι πρώτοι κάτοικοι

Ιός [ο] ουσιαστικό (ιοί)

☑ Ο **ιός** είναι ένα μικρόβιο που προκαλεί αρρώστιες. **✍** Η Αθηνά κόλλησε τον **ιό** της ανεμοβλογιάς και γέμισε **σπυράκια**.

✓ Ο **ιός** είναι ένα πρόγραμμα που μπορεί να χαλάσει τον υπολογιστή μας. ♫ ι-ός

Ιππασία [η] ουσιαστικό

☑ Όταν κάνεις **ιππασία**, ανεβαίνεις σ' ένα άλογο και κάνεις βόλτα ή τρέχεις πάνω σ' αυτό. **◇** **ίππος**

♫ ιπ-πα-σί-α

- Η λέξη **ιππασία** προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη **ίππος** που σημαίνει άλογο.

Ίππος [ο] ουσιαστικό (ίπποι)

☑ Ο **ίππος** είναι το άλογο.

♫ ίπ-πος Δες **άλογο**

ιππότης [ο] ουσιαστικό (ιππότες)

☑ Στις ιστορίες ο **ιππότης** είναι ένας πολεμιστής που φοράει πανοπλία και

πολεμάει πάνω σ' ένα άλογο.

✓ Όταν ένας άντρας είναι **ιππότης**, είναι ευγενικός με τις γυναίκες.

◇ **ίππος** ♪ ιπ-πό-της
✍ 'τα παραμύθια'

ίσος, **ίση**, **ίσο** επίθετο (ίσοι, ίσες, ίσα)

✓ Όταν δύο πράγματα είναι **ίσα** ή όταν κάτι είναι **ίσο** με κάτι άλλο, κανένα δεν είναι πιο μεγάλο από το άλλο. ✍ *Η Χιονάτη χώρισε την τούρτα σε οκτώ ίσα κομμάτια. Όλα είχαν το ίδιο ακριβώς μέγεθος.*

Δεν ήθελε να αδικηθεί κανένας.

● άισος ♪ ί-σος

ίσιος, **ίσια**, **ίσιο** επίθετο (ίσοι, ίσιες, ίσια)

✓ Με το χάρακα κάνουμε **ίσιες** γραμμές.

● στραβός, λοξός ◇ Όταν **ισιώνεις** κάτι, το **κάνεις ίσιο**. ♪ ί-σιος

ίσκιος [ο] ουσιαστικό (ίσκιοι)

✓ «Πάμε να ξαπλώσουμε στον **ίσκιο** του δέντρου. Έχει δροσιά και δε θα μας βλέπει καθόλου ο ήλιος» είπε ο Νίκος στον Κώστα.

○ σκιά
♪ ί-σκιος

ισόγειο [το] ουσιαστικό (ισόγεια)

✓ Η φίλη της κυρίας Μαργαρίτας μένει στο **ισόγειο** της πολυκατοικίας κι όχι ψηλά σε κάποιον όροφο.

♪ ι-σό-γει-ο

ισοπαλία [η] ουσιαστικό (ισοπαλίες)

→ ισόπαλος

ισόπαλος, **ισόπαλη**, **ισόπαλο** επίθετο (ισόπαλοι, ισόπαλες, ισόπαλα)

✓ Σήμερα έπαιζαν ποδόσφαιρο η ομάδα του Κώστα με μία άλλη ομάδα της γειτονιάς. Καμιά ομάδα δε νίκησε. Και οι δύο ομάδες ήταν **ισόπαλες**. Ο αγώνας τέλειωσε με **ισοπαλία**.

♪ ι-σό-πα-λος

ιστορία [η] ουσιαστικό (ιστορίες)

✓ Όταν λέμε μία **ιστορία**, διηγούμαστε πράγματα που έγιναν ή που τα έχουμε φανταστεί.

✓ Η **ιστορία** είναι η επιστήμη που μελετάει και εξηγεί τι έγινε στο παρελθόν. Στο σχολείο μαθαίνουμε **ιστορία**.

◇ Η δουλειά του **ιστορικού** είναι να μελετάει την ιστορία.

♪ ι-στο-ρί-α

ιστός [ο] ουσιαστικό (ιστοί)

✓ Ο **ιστός** είναι το πολύ λεπτό δίχτυ που φτιάχνει η αράχνη για να πιάνει τα έντομα που τρώει.

♪ ι-στός

ίχνος [το] ουσιαστικό (ίχνη)

✓ Το **ίχνος** είναι το σημάδι που αφήνει κάτι ή κάποιος, όταν περάσει από ένα μέρος. ✍ *Πέντε μέρες ψάχνουν τη Ροζαλία ο Κώστας και η Αθηνά κι ακόμα να βρουν **ίχνη** της.*

✓ Το **ίχνος** είναι αυτό που μένει από κάτι που δεν υπάρχει πια.

✍ *Η Αθηνά κι ο Κώστας δεν αφήσαν **ίχνος** γλυκού για τους γονείς τους. Έφαγαν όλο το γλυκό, δεν αφήσαν τίποτα.*

♪ ί-χνος

Κκ

καβάλα επίρρημα

☑ Όταν πας **καβάλα** σ' ένα άλογο, γαϊδούρι ή μουλάρι, κάθεται στη ράχη του με το ένα πόδι από τη μία πλευρά του ζώου και με το άλλο από την άλλη.

✓ Όταν κάποιος σε παίρνει **καβάλα**, σε παίρνει στην πλάτη του και σε πάει κάπου. **◇** **καβαλώ**

♫ κα-βά-λα

καβαλώ και **καβαλάω** ρήμα (**καβάλησα, θα καβαλήσω**)

☑ Όταν **καβαλάς** ένα άλογο, ανεβαίνεις πάνω στη ράχη του.

◇ Αυτός που πηγαίνει **καβάλα** στο άλογο, είναι ο **καβαλάρης**.

♫ κα-βα-λώ

καβγαδίζω ρήμα (**καβγάδισα, θα καβγαδίσω**) → **καβγάς****καβγάς** [ο] ουσιαστικό (**καβγάδες**)

☑ Ο **καβγάς** είναι οι φωνές, οι βρισιές και καμιά φορά το ξύλο μεταξύ ανθρώπων που δε συμφωνούν σε κάτι.

✎ Στο σπίτι του κυρίου Μιχάλη ξεσπάνε καθημερινά **καβγάδες**.

○ τσακωμός **◇** Όλη την ώρα **καβγαδίζει** με τη θεία του.

♫ κα-βγάς

- Μέσα μου μπαίνει η χελώνα όταν φοβάται. Πώς με λένε;

.....

καβούκι [το] ουσιαστικό (**καβούκια**)

☑ Οι χελώνες, οι κάβουρες και τα σαλιγκάρια έχουν ένα **καβούκι**, ένα σκληρό κάλυμμα που προστατεύει το σώμα τους. Όταν τα ζώα αυτά φοβούνται, μαζεύονται στο **καβούκι** τους.

✓ Λέμε ότι κάποιος μπαίνει στο **καβούκι** του, όταν είναι δειλός ή πολύ ντροπαλός. **♫** κα-βού-κι

κάβουρας [ο] ουσιαστικό (**κάβουρες**)

☑ Ο **κάβουρας** είναι ένα ζώο που ζει στη θάλασσα. Έχει οκτώ πόδια και δύο δαγκάνες. Κρύβεται στην άμμο και στα βράχια.

♫ κά-βου-ρας **✎** 'η θάλασσα'

κάγκελο [το] ουσιαστικό (**κάγκελα**)

☑ Τα **κάγκελα** είναι πολλά μεταλλικά ραβδιά που όλα μαζί κλείνουν κάποιο πέρασμα. **Κάγκελα** βάζουμε στο παράθυρο, στον κήπο, στην αυλή, στο μπαλκόνι και αλλού.

✎ Από τότε που μπήκαν στο μαγαζί του κλέφτες, ο κύριος Δημήτρης έβαλε **κάγκελα** σε όλα τα παράθυρα.

♫ κά-γκε-λο

καγκουρό [το] ουσιαστικό

☑ Το **καγκουρό** είναι ένα ζώο που ζει στην Αυστραλία. Προχωράει

πηδώντας. Το θηλυκό **καγκουρό** έχει μία τσέπη στην κοιλιά του που τη λένε **μάρσιπο** για να κουβαλάει το μωρό του. 🎵 κα-γκου-ρό

-Ξένη λέξη.
Δεν αλλάζει
ούτε στον
ενικό ούτε
στον
πληθυντικό
αριθμό.

κάδος [o] ουσιαστικό (κάδοι)

☑ Ο **κάδος** είναι ένα μεγάλο δοχείο.
✍ *Η Ροζαλία σκαρφάλωσε πάνω στον κάδο κι έψαχνε ανάμεσα στα σκουπίδια.* 🎵 κά-δος

κάδρο [to] ουσιαστικό (κάδρα)

☑ Σ' ένα **κάδρο** βάζουμε μία εικόνα, έναν πίνακα ή μία φωτογραφία.
○ κορνίζα
✓ **Κάδρο** λέμε και μία εικόνα που είναι κρεμασμένη στον τοίχο.
🎵 κά-δρο

καζανάκι [to] ουσιαστικό (καζανάκια)

☑ Το **καζανάκι** είναι το δοχείο με το νερό πάνω από τη λεκάνη της τουαλέτας. Όταν πατάμε το κουμπί, το νερό κυλάει με ορμή μέσα στην τουαλέτα και την καθαρίζει.
🎵 κα-ζα-νά-κι

καζάνι [to] ουσιαστικό (καζάνια)

☑ Το **καζάνι** είναι μία πολύ μεγάλη κατσαρόλα που κάποτε την έβαζαν στη φωτιά για να μαγειρέψουν ή να ζεστάνουν νερό.
✓ Λέμε ότι το κεφάλι μου έγινε **καζάνι**, όταν κάτι μας έχει ζαλίσει, μας έχει φέρει πονοκέφαλο.
◇ **καζανάκι** 🎵 κα-ζά-νι

καημένος, καημένη, καημένο επίθετο (καημένοι, καημένες, καημένα)

☑ Λέμε **καημένο** κάποιον που έχει ένα πρόβλημα και που βρίσκεται σε δύσκολη θέση. ✍ «*Ο καημένος ο κύριος Δημήτρης! Κάποιος μπήκε στο μαγαζί και του πήρε το ταμείο.*»
○ κακόμοιρος 🎵 καη-μέ-νος

καθαρίζω, καθαρίζομαι ρήμα

(καθάρισα, θα καθαρίσω)
☑ Όταν **καθαρίζεις** κάτι, βγάζεις τη βρομιά από πάνω του.
✍ *Ο κύριος Μιχάλης καθαρίζει τα γυαλιά του κάθε μέρα για να βλέπει καλά.*
● βρομίζω, λερώνω
◇ Όταν ένα ρούχο δεν καθαρίζει εύκολα, το δίνουμε στο **καθαριστήριο**. **καθαρός**
🎵 κα-θα-ρί-ζω

καθαριστήριο [to] ουσιαστικό

(καθαριστήρια) → καθαρίζω

καθαρός, καθαρή, καθαρό επίθετο

(καθαροί, καθαρές, καθαρά)
☑ Όταν κάποιος είναι **καθαρός**, δεν έχει βρομιές πάνω του.
✍ «*Παιδιά, να τρώτε πάντα με καθαρά χέρια*» είπε η κυρία *Μαργαρίτα*. ● βρόμικος
◇ Όταν κάποιος είναι **καθαρός**, αγαπάει την **καθαριότητα**.
● βρομιά ◇ Όταν κάποιος μιλάει **καθαρά**, τον καταλαβαίνουν όλοι.
🎵 κα-θα-ρός

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κάθετος, κάθετη, κάθετο επίθετο

(κάθετοι, κάθετες, κάθετα)

☑ Οι κολόνες είναι **κάθετες** στο έδαφος, δηλαδή στέκονται ίσια και όρθια. Ακολουθούν μία ίσια γραμμή που πηγαινει από πάνω προς τα κάτω.

● οριζόντιος 🎵 κά-θε-τος

καθηγητής [ο], καθηγήτρια [η]

ουσιαστικό (καθηγητές, καθηγήτριες)

☑ **Καθηγητής** είναι ο εκπαιδευτικός που **διδάσκει** κάποιο μάθημα στο γυμνάσιο, στο λύκειο ή στο πανεπιστήμιο. 🎵 κα-θη-γη-τής

καθημερινός, καθημερινή,

καθημερινό επίθετο (καθημερινοί, καθημερινές, καθημερινά)

☑ Όταν κάτι είναι **καθημερινό**, γίνεται κάθε μέρα.

✍ *Οι καθημερινές δουλειές στο σπίτι παίρνουν πολύ χρόνο.*

◇ Κάτι που γίνεται κάθε μέρα, γίνεται **καθημερινά**.

🎵 κα-θη-με-ρι-νός

κάθισμα [το] ουσιαστικό (καθίσματα)

☑ Η καρέκλα, η πολυθρόνα και το παγκάκι είναι **καθίσματα**, δηλαδή έπιπλα για να καθόμαστε.

✍ *Στη συναυλία που πήγε η Αλίκη είχε τόσο κόσμο, που δεν είχε καθίσματα για όλους.* ○ θέση

🎵 κά-θι-σμα

κάθωμαι ρήμα (κάθισα/έκατσα, θα καθίσω/θα κάτσω)

☑ Όταν **κάθεσαι**, ακουμπάς τη λεκάνη σου πάνω σ' ένα κάθισμα ή στο πάτωμα για να μη στέκεσαι όρθιος. ✍ *Ο Νίκος πήρε μία καρέκλα και κάθισε δίπλα στον Κώστα.*

🎵 κά-θι-ω-μαι

● σηκώνομαι, στέκομαι

✓ «Πόσες μέρες θα **καθίσεις** στο χωριό Αθηνά»; ○ μένω ● φεύγω

✓ Δεν **κάθεται** ποτέ η Αθηνά τ' απογεύματα, όλο και κάτι κάνει. Διαβάζει ή παίζει με τις φίλες της.

◇ **κάθισμα** 🎵 κά-θι-ω-μαι

καθρέφτης [ο] ουσιαστικό

(καθρέφτες)

☑ Ο **καθρέφτης** είναι ένα κομμάτι γυαλί που έχει φτιαχτεί για να φαίνεται πάνω του όποιος ή ό,τι βρίσκεται μπροστά του. Με τον **καθρέφτη** μπορούμε να δούμε πώς είναι το πρόσωπό μας, πώς είναι ο εαυτός μας. ◇ *Το πρόσωπο της κακιάς βασίλισσας καθρεφτίστηκε στο τζάμι της πόρτας.*

🎵 κα-θρέ-φτης

καθρεφτίζομαι ρήμα

(καθρεφτίστηκα, θα καθρεφτιστώ)

→ καθρέφτης

καθυστερώ ρήμα (καθυστέρησα,

θα καθυστερήσω)

☑ Όταν **καθυστερείς**, αργείς να φτάσεις κάπου ή να τελειώσεις κάτι.

✍ *Μία μέρα ο Κώστας καθυστέρησε να πάει στο σχολείο, γιατί ξύπνησε αργά.* ○ αργώ

◇ Όταν το τρένο δε φτάνει στην ώρα του, έχει **καθυστέρηση**.

🎵 κα-θυ-στε-ρώ

καιούριος, καιούρια, καιούριο

επίθετο (καιούριοι, καιούριες, καιούρια)

☑ Όταν κάτι είναι **καιούριο**, δεν υπάρχει από παλιά. Το έχουμε φτιάξει ή το έχουμε αγοράσει πριν από λίγο καιρό. Όταν αγοράζουμε κάτι **καιούριο**, είναι σε πολύ καλή κατάσταση, γιατί δεν έχει χρησιμοποιηθεί από άλλους.

✍ Στη γειτονιά άνοιξε ένα **καιούριο** βιβλιοπωλείο. Η Αθηνά ήταν χαρούμενη που πήρε **καιούρια** βιβλία.

✓ Μόλις μπήκε ο **καιούριος** χρόνος, ο θεός Τάκης άρχισε να κόβει τη βασιλόπιτα. Ο χρόνος που πήρε τη θέση του παλιού. ○ νέος
● παλιός 🎵 και-νού-ριος

είτε ο κύριος Γιάννης.

✓ Όταν κάτι **καίει**, είναι πολύ ζεστό ή μας ενοχλεί. ✍ «Ο ήλιος **καίει**. Αθηνά, **βάλε το καπέλο σου**» είπε ο θεός **Αλέκος**. ◇ Όταν καίγεσαι, πονάς πολύ από το **κάψιμο**. Ένα **καυτερό** φαγητό μάς καίει τη γλώσσα, γιατί έχει πολύ πιπέρι ή άλλα μπαχαρικά που καίνε. 🎵 καί-ω

«Τι κρίμα, η μαμά ξέχασε το σίδερο πάνω στο ρούχο κι αυτό **κάηκε!**» σκέφτηκε η Αθηνά.

καιρός [ο] ουσιαστικό (καιροί)

☑ Όταν ρωτάμε τι **καιρό** κάνει σήμερα, ρωτάμε αν έχει κρύο ή ζέστη, αν ο ουρανός είναι καθαρός ή με σύννεφα, αν έχει αέρα, ήλιο ή βροχή.

✓ Ο **καιρός** είναι και ο χρόνος που μετράμε με τα λεπτά, τις ώρες, τις μέρες. ✍ Ο Κώστας και η Αθηνά έχουν πολύ **καιρό** να δουν την Αλίκη, γιατί δίνει εξετάσεις.

○ χρόνος ◇ **καλοκαίρι, κακοκαιρία**
🎵 και-ρός ✍ 'ο καιρός'

κακά [τα] ουσιαστικό

☑ Κάνουμε **κακά** για να καθαρίσει ο οργανισμός μας από τα άχρηστα μέρη των τροφών. 🎵 κα-κά

κακάδι [το] ουσιαστικό (κακάδια)

☑ Όταν μία πληγή κλείνει, σχηματίζεται ένα **κακάδι** που ξεραίνεται όλο και περισσότερο, μέχρι να πέσει. 🎵 κα-κά-δι

κακάο [το] ουσιαστικό

☑ Η σοκολάτα γίνεται από **κακάο**, δηλαδή ένα σπόρο από ένα δέντρο που λέγεται **κακαόδεντρο**. Το **κακάο** γίνεται ρόφημα και το πίνουμε. Το βάζουμε στα γλυκά. 🎵 κα-κά-ο

κακαρίζω ρήμα (κακάρισα, θα κακαρίσω) → κότα

κακία [η] ουσιαστικό (κακίες) → κακός

καίω, καίγομαι ρήμα (έκαψα, θα κάψω)

☑ Όταν **καίω** κάτι, του βάζω φωτιά. Όταν κάτι **καίγεται**, παίρνει φωτιά και χαλάει.

✓ Όταν **καίω** κάτι, το ζεσταίνω πολύ. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα **έκαψε** το βούτυρο κι έριξε μέσα τα μακαρόνια.

✓ Όταν **καίω** ρεύμα, βενζίνη ή πετρέλαιο, το ξοδεύω.

✍ «Η κουζίνα μας **καίει** πολύ ρεύμα»

κακοκαιρία [η] ουσιαστικό

(κακοκαιρίες)

☑ Όταν ο καιρός είναι κακός, έχει **κακοκαιρία**. ✍ «*Δε λέει να σταματήσει η κακοκαιρία, φυσάει πολύ. Κι εγώ που ήθελα εκδρομή!*» είπε ο Κώστας.

◊ **καλοκαίρι, καιρός**

🎵 κα-κο-και-ρι-α

κακομαθαίνω ρήμα (κακόμαθα, θα κακομάθω)

☑ Όταν **κακομαθαίνεις** κάποιον, του κάνεις όλα τα χατήρια, κι αυτός συνηθίζει να έχει από σένα ό,τι ζητήσει. ✍ *Η Αθηνά κακομαθαίνει τη Ροζαλία, την παίρνει στο κρεβάτι της και της δίνει να φάει μόνο ό,τι της αρέσει.* ○ καλομαθαίνω

◊ Ένα **κακομαθημένο** παιδί είναι ένα ανυπόφορο παιδί που νομίζει πως μπορεί να έχει και να κάνει ό,τι θέλει. ○ καλομαθημένος

🎵 κα-κο-μα-θαί-νω

κακόμοιρος, κακόμοιρη, κακόμοιρο επίθετο (κακόμοιροι, κακόμοιρες, κακόμοιρα)

☑ **Κακόμοιρο** λέμε αυτόν που είναι δυστυχισμένος, που του έχει τύχει κάποιο κακό και τον λυπόμαστε.

✍ «*Το κακόμοιρο το γατάκι πεινάει και κρυνώνει*» είπε ένα κοριτσάκι, όταν είδε τη Ροζαλία μόνη και βρεγμένη στο δρόμο. ○ καημένος

◊ **κακομοίρης**

🎵 κα-κό-μοι-ρος

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

κακός, κακή και κακιά, κακό επίθετο

(κακοί, κακές, κακά)

☑ Όταν κάποιος είναι **κακός**, θέλει να βλάψει τους άλλους.

✍ *Η βασίλισσα είναι πολύ κακιά. Θέλει το κακό της χιονάτης, γιατί είναι η πιο όμορφη.*

✓ Όταν κάτι είναι **κακό**, είναι δυσάρεστο, δεν προσφέρει ευχαρίστηση. ✍ «*Το φαγητό χθες ήταν πολύ κακό, δε μου άρεσε καθόλου*» είπε ο κύριος Μιχάλης στη θεία του. ● καλός

◊ *Η βασίλισσα νιώθει κακία για τη χιονάτη.* ● καλοσύνη

✍ *Σκάει από το κακό της.*

🎵 κα-κός

κάκτος [ο] ουσιαστικό (κάκτοι)

☑ Ο **κάκτος** είναι ένα φυτό με πολλά αγκάθια που φυτρώνει στις ζεστές χώρες.

🎵 κά-κτος

Ένας κάκτος με πολλά αγκάθια!

καλά επίρρημα

☑ Όταν κάτι γίνεται με το σωστό τρόπο, γίνεται **καλά**. ○ σωστά

● κακά, άσχημα

✓ Όταν είμαστε **καλά**, δεν είμαστε άρρωστοι. ✍ «*Ο κύριος Μιχάλης είναι σήμερα καλά, έχει καλή διάθεση*».

● άσχημα

✓ Όταν ο γιατρός κάνει **καλά** κάποιον, τον θεραπεύει.

◊ **καλός** 🎵 κα-λά

καλάθι [το] ουσιαστικό (καλάθια)

☑ Το **καλάθι** είναι ψάθινο κι έχει ένα ή δύο χερούλια. Στο **καλάθι** βάζουμε τα ψώνια μας ή άλλα πράγματα που θέλουμε να μεταφέρουμε.

✓ Στο μπάσκετ το **καλάθι** είναι ένα δίχτυ που κρέμεται από ένα στεφάνι. Όταν κάποιος βάζει τη μπάλα στο **καλάθι** του αντιπάλου, λέμε ότι βάζει **καλάθι**.

◇ Στο **καλάθι των αχρήστων** πετάμε άχρηστα πράγματα. 🎵 κα-λά-θι

Η Κοκκινোসκουφίτσα γέμισε το **καλάθι** της με φρούτα.

καλαμάκι [το] ουσιαστικό (καλαμάκια)

☑ Το **καλαμάκι** είναι ένας μικρός πλαστικός σωλήνας που βάζουμε στο στόμα μας για να ρουφήξουμε κάποιο ποτό. ◇ **καλάμι**
🎵 κα-λα-μά-κι 🎵 'το πάρτι'

καλαμάρι [το] ουσιαστικό (καλαμάρια)

☑ Το **καλαμάρι** είναι ζώο της θάλασσας. Το σώμα του μοιάζει με σωλήνα που έχει στην άκρη του δέκα πλοκάμια. Όταν κινδυνεύει από κάτι, χύνει ένα υγρό που κάνει τα νερά να θολώνουν. 🎵 κα-λα-μά-ρι
🎵 'η θάλασσα'

καλάμι [το] ουσιαστικό (καλάμια)

☑ Το **καλάμι** είναι φυτό που φυτρώνει σε ζεστές χώρες και κοντά σε νερό. Είναι κούφιο από μέσα, μοιάζει με σωλήνα και λυγίζει χωρίς να σπάει εύκολα.

✓ Το **καλάμι** είναι και το μπροστινό κόκαλο της γάμπας. ◇ **καλαμάκι**
🎵 κα-λά-μι

καλαμπόκι [το] ουσιαστικό

(καλαμπόκια)

☑ Το **καλαμπόκι** είναι ένα δημητριακό με κίτρινα σπόρια. Με το **καλαμπόκι** φτιάχνουμε **ποπ κορν** ή το τρώμε βραστό ή ψητό.

🎵 κα-λα-μπο-κι

καλαμπούρι [το] ουσιαστικό

(καλαμπούρια)

☑ Το **καλαμπούρι** είναι κάτι αστείο που διηγείται κάποιος. ○ αστείο, ανέκδοτο 🎵 κα-λα-μπού-ρι

κάλαντα [τα] ουσιαστικό

☑ Τα **κάλαντα** είναι τα τραγούδια που λένε τα παιδιά από πόρτα σε πόρτα την παραμονή των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Θεοφανίων. 🎵 κά-λα-ντα

καλεσμένος, καλεσμένη, καλεσμένο

μετοχή (καλεσμένοι, καλεσμένες, καλεσμένα) → καλώ

καλημέρα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν λες **καλημέρα**, χαιρετάς κάποιον που συναντάς το πρωί.

◇ Όταν λες **καλημέρα**, **καλημερίζεις** κάποιον. **καλός** 🎵 κα-λη-μέ-ρα

καληνύχτα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν λες **καληνύχτα**, χαιρετάς κάποιον το βράδυ πριν πας για ύπνο.

◇ Όταν λες **καληνύχτα**, **καληνυχτίζεις** κάποιον. **καλός**
🎵 κα-λη-νύ-χτα

καλησπέρα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν λες **καλησπέρα**, χαιρετάς

κάποιον που συναντάς το απόγευμα ή το βράδυ.

- ◇ λέγοντας *καλησπέρα*, *καλησπερίζεις* κάποιον. **καλός**
- ♪ κα-λη-σπέ-ρα

καλλιερῶ, *καλλιερῶμαι* ρήμα
(*καλιέρησα*, *θα καλιέρησω*)

- ☑ Όταν ο γεωργός **καλλιερῶ** το χωράφι του, σκάβει, σπέρνει και ποτίζει τη γη για να φυτρώσουν δημητριακά ή λαχανικά. Όταν κάνει καλό καιρό, η **καλλιέργεια** των χωραφιών γίνεται πιο εύκολα.
- ✓ Όταν **καλλιερῶσαι**, μορφώνεσαι, αποκτάς όλο και περισσότερες γνώσεις, αποκτάς **καλλιέργεια**.
- ◇ **καλλιέργεια**
- ♪ καλ-λι-ερ-ῶ

καλλιτέχνης [ο], *καλλιτέχνης* [η]
ουσιαστικό (*καλλιτέχνης*, *καλλιτέχνιδες*)

- ☑ Οι ζωγράφοι, οι γλύπτες, οι μουσικοί, οι ηθοποιοί, οι τραγουδιστές είναι **καλλιτέχνης**, δηλαδή άνθρωποι που δημιουργούν έργα τέχνης.
- ◇ **τέχνη** ♪ καλ-λι-τέ-χνης

καλλονή [η] *ουσιαστικό* (*καλλονές*)

- ☑ Μία γυναίκα με σπάνια ομορφιά είναι **καλλονή**.
- ♪ καλ-λο-νή

καλλυντικό [το] *ουσιαστικό*
(*καλλυντικά*)

- ☑ **Καλλυντικά** είναι οι κρέμες για το πρόσωπο και το σώμα, τα **ρουζ** και τα **κραγιόν**, τα σαμπουάν και τα σαπούνια, δηλαδή όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε για να κάνουμε καλύτερη την εμφάνισή μας.
- ♪ καλ-λυ-ντι-κό

καλόγερος [ο], *καλόγρια* [η] *ουσιαστικό*
(*καλόγεροι*, *καλόγριες*)

- ☑ Ο **καλόγερος** και η **καλόγρια** ζουν σε μοναστήρι, μακριά από τον κόσμο και ασχολούνται με τη **θρησκεία** τους και στους κανόνες του μοναστηριού.
- μοναχός
- ◇ **καλός** ♪ κα-λό-γε-ρος

καλοκαίρι [το] *ουσιαστικό* (*καλοκαίρια*)

- ☑ Το **καλοκαίρι** είναι η εποχή του χρόνου μετά την άνοιξη. Το **καλοκαίρι** κάνει πολύ καλό καιρό κι η μέρα μεγαλώνει.
- ◇ Στην Ελλάδα το **καλοκαίρι** έχει πάντα **καλοκαιρία**, δηλαδή έχει πάντα καλό καιρό. ● **κακοκαιρία** Το **καλοκαίρι** φοράμε **καλοκαιρινά ρούχα**. ● χειμερινός **καλός**, **καιρός**
- ♪ κα-λο-καί-ρι
- ✍ 'οι εποχές-οι μήνες-οι μέρες'

καλομαθαίνω ρήμα (*καλόμαθα*, *θα καλομάθω*)

- ☑ Όταν **καλομαθαίνεις** κάποιον, του κάνεις τη ζωή πολύ εύκολη, έχει όλες τις ανέσεις και δύσκολα δέχεται τις δυσκολίες. Τον κάνεις **καλομαθημένο**. ✍ *Η Αλίκη είναι πολύ καλομαθημένη. Ο θείος Τάκης της αγοράζει καθετί που θέλει. Η Αλίκη έχει καλομάθει να αποκτά ό,τι θελήσει.*
- κακομαθαίνω
- ♪ κα-λο-μα-θαί-νω

καλοριφέρ [το] *ουσιαστικό*

- ☑ Τώρα πια σε κάθε δωμάτιο έχει **καλοριφέρ** για να ζεσταινόμαστε. Άλλοτε ζεσταίνονταν ο κόσμος με σόμπες και τζάκια.
- ♪ κα-λο-ρι-φέρ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

καλός, καλή, καλό επίθετο (καλοί, καλές, καλά)

✓ Όταν κάτι είναι **καλό**, μας αρέσει, μας είναι ευχάριστο.

✍ «Η ζωγραφιά της Αθηνάς είναι πολύ **καλή** αυτή τη φορά» είπε η θεία Κατερίνα. «Μμμ, **καλούτσικη** είναι!» απάντησε ο Κώστας.

✓ Ο κύριος Δημήτρης είναι πολύ **καλός** άνθρωπος, βοηθάει όποιον έχει ανάγκη κι είναι πάντα χαμογελαστός.

✓ Η Αθηνά είναι πολύ **καλή** στο μπάσκετ. Φέτος μπήκε στην ομάδα του σχολείου. ● κακός

◇ Πολλές φορές η δασκάλα, αν και σκέφτεται το **καλό** των παιδιών, γίνεται πολύ αυστηρή.

● κακό «Κώστα, πάλι φόρεσες την μπλούζα σου ανάποδα, γύρνα την από την **καλή**» είπε η κυρία Μαργαρίτα. «Ελπίζω να είναι στις **καλές** της σήμερα» σκέφτηκε ο Κώστας.

● στις κακές της **καλούτσικος, καλοσύνη**
 ♪ κα-λός

καλοσύνη [η] ουσιαστικό (καλοσύνες)

✓ Η **καλοσύνη** του κυρίου Δημήτρη είναι γνωστή, γι' αυτό όλοι στη γειτονιά λυπήθηκαν, όταν έμαθαν πως τον έκλεψαν. ● κακία

◇ **καλός**
 ♪ κα-λο-σύ-νη

καλσόν [το] ουσιαστικό

✓ Τα **καλσόν** είναι πολύ λεπτές κάλτσες. Φτιάχνονται συνήθως από νάilon και καλύπτουν ολόκληρα τα πόδια μας μέχρι τη μέση. ♪ καλ-σόν

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό. Λέμε και **καλτσόν**. ✍ 'τα ρούχα'

κάλτσα [η] ουσιαστικό (κάλτσες)

✓ Οι **κάλτσες** είναι μάλλινες ή βαμβακερές και τις φοράμε μέσα από τα παπούτσια για να κρατάμε τα πόδια μας ζεστά. ♪ κάλ-τσα
 ✍ 'τα ρούχα'

καλύβα [η] ουσιαστικό (καλύβες)

✓ Η **καλύβα** είναι ένα μικρό σπίτι φτιαγμένο πρόχειρα από ξύλα, πέτρες, χώμα και χόρτα.
 ♪ κα-λύ-βα

Μια **καλύβα** από ξύλα.

κάλυμμα [το] ουσιαστικό

(καλύμματα) → καλύπτω

καλύπτω, καλύπτομαι ρήμα (κάλυψα, θα καλύψω)

✓ Όταν **καλύπτεις** κάτι, βάζεις κάτι πάνω του έτσι ώστε να μη φαίνεται.

✍ Χθες ο πατέρας του Γγκλι έβαφε το σαλόνι και **κάλυψε** όλα τα έπιπλα με σεντόνια για να μην τα λερώσει.

○ σκεπάζω ● ξεσκεπάζω

- ◇ Το χειμώνα βάζουμε τα χειμωνιάτικα **καλύμματα** στον καναπέ.
○ σκέπασμα ♪ κα-λύ-πτω

καλύτερεύω ρήμα (καλυτέρευσα, θα καλυτερεύσω)

- ☑ Όταν κάτι γίνεται ή πάει όλο και πιο καλά, **καλυτερεύει**.
● χειροτερεύω ◇ Όταν κάτι **καλυτερεύει**, γίνεται **καλύτερο**.
● χειρότερο **καλός**
♪ κα-λυ-τε-ρεύ-ω

καλύτερος, καλύτερη, καλύτερο επίθετο (καλύτεροι, καλύτερες, καλύτερα)
→ καλύτερεύω

καλώ ρήμα (κάλεσα, θα καλέσω)

- ☑ Όταν **καλείς** κάποιον, του ζητάς να έρθει στο σπίτι σου, να έρθει κοντά σου ή να πάει κάπου.
✍ *Η Αθηνά νόμιζε πως η Ελένη δεν την κάλεσε στα γενέθλιά της.*
○ προσκαλώ
✍ *Ο κύριος Δημήτρης κάλεσε την αστυνομία, γιατί μπήκαν κλέφτες στο μαγαζί του.* ○ φωνάζω
◇ Όμως η Ελένη ήταν η πρώτη στη λίστα των **καλεσμένων** της Αθηνάς.
προσκαλώ, πρόσκληση, κλήση
♪ κα-λώ

καλώδιο [το] ουσιαστικό (καλώδια)

- ☑ Οι ηλεκτρικές συσκευές όπως η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το μίξερ λειτουργούν μ' ένα **καλώδιο** που φτάνει μέχρι μία πρίζα απ' όπου παίρνει ηλεκτρικό ρεύμα.
♪ κα-λώ-δι-ο

καλωσορίζω ρήμα (καλωσόρισα, θα καλωσορίσω)

- ☑ Όταν έρχεται κάποιος που

περίμενες, τον **καλωσορίζεις**, δηλαδή του δείχνεις ότι χαίρεσαι για τον ερχομό του λέγοντας:
«**Καλωσόρισες**», «**Καλωσήρθες**» ή «**Καλώς** τον». ○ υποδέχομαι
♪ κα-λω-σο-ρί-ζω

καμάκι [το] ουσιαστικό (καμάκια)

- ☑ Το **καμάκι** είναι ένα μυτερό εργαλείο που χρησιμοποιούμε για να καρφώσουμε το ψάρι που θέλουμε να πιάσουμε. ◇ Με το **καμάκι καμακώνουμε** ψάρια και χταπόδια στη θάλασσα.
♪ κα-μά-κι

καμακώνω, καμακώνομαι ρήμα (καμάκωσα, θα καμακώσω) → καμάκι

καμάρα [η] ουσιαστικό (καμάρες)

- ☑ Όταν το ταβάνι δεν είναι επίπεδο αλλά στρογγυλεύει όπως το τόξο, λέμε πως κάνει **καμάρα**. ✍ *Η γέφυρα στο χωριό του θείου Αλέκου κάνει καμάρα.* ♪ κα-μά-ρα

καμάρι [το] ουσιαστικό (καμάρια)
→ καμαρώνω

καμαρώνω ρήμα (καμάρωσα, θα καμαρώσω)

- ☑ Όταν **καμαρώνεις** κάποιον ή κάτι, είσαι περήφανος και λες καλά λόγια γι' αυτά. Όταν **καμαρώνεις** για κάτι που έχεις, αισθάνεσαι μεγάλη περηφάνια που το έχεις. ✍ *Από τότε που η Χιονάτη μένει με τους εφτά νάνους, αυτοί **καμαρώνουν** για το νοικοκυρεμένο τους σπίτι.* ◇ Όμως το

αληθινό τους **καμάρι** είναι η ίδια η Χιονάτη με την ομορφιά της και την ευγένειά της. Από τότε που μένει μαζί τους περπατάνε **καμαρωτοί** **καμαρωτοί**, θα έλεγε κανείς πως ψηλώσανε από το πολύ **καμάρι**.

🎵 κα-μα-ρώ-νω

καμαρωτός, **καμαρωτή**, **καμαρωτό**
επίθετο (καμαρωτοί, καμαρωτές, καμαρωτά)
→ καμαρώνω

κάμερα [η] ουσιαστικό (κάμερες)
☑ Με την **κάμερα** μπορούμε να φτιάξουμε μία ταινία. Με την **κάμερα** τραβάμε ταινία αυτό που βλέπουμε. Η **κινηματογραφική κάμερα** είναι για τον κινηματογράφο, η τηλεοπτική για την τηλεόραση, και με τη **βιντεοκάμερα** μπορούμε να φτιάξουμε μία ταινία για να τη δούμε στο βίντεο. 🎵 κά-με-ρα

καμήλα [η] ουσιαστικό (καμήλες)
☑ Η **καμήλα** είναι ζώο της ερήμου. Έχει μία ή δύο καμπούρες και είναι το μέσο μεταφοράς των κατοίκων, γιατί μπορεί να κάνει πολύ δρόμο χωρίς να πιει νερό.
◊ **καμηλοπάρδαλη**
🎵 κα-μή-λα Δες έρημος

καμηλοπάρδαλη [η] ουσιαστικό (καμηλοπαρδάλες)
☑ Η **καμηλοπάρδαλη** είναι ένα μεγάλο ζώο με πολύ μακρύ λαιμό που ζει στην Αφρική. ◊ **καμήλα**
🎵 κα-μη-λο-πάρ-δα-λη 🎵 'τα ζώα'

καμινάδα [η] ουσιαστικό (καμινάδες)
☑ Η **καμινάδα** είναι στη σκεπή του σπιτιού. Χρησιμεύει για να βγαίνει ο καπνός που δημιουργείται από τα

ξύλα που καίγονται στο τζάκι.

🎵 κα-μι-νά-δα

καμπάνα [η] ουσιαστικό (καμπάνες)
☑ Η **καμπάνα** βρίσκεται στο **καμπαναριό** κάθε εκκλησίας. Όταν χτυπάει η **καμπάνα**, καλεί τους πιστούς στη λειτουργία ή αναγγέλει ένα χαρούμενο ή ένα λυπητερό γεγονός. ◊ **καμπαναριό**
🎵 κα-μπά-να Δες εκκλησία

κάμπια [η] ουσιαστικό (κάμπιες)
☑ Η **κάμπια** είναι σαν σκουλήκι. Όταν βγει από το κουκούλι της, αλλάζει σιγά σιγά και γίνεται έντομο.
🎵 κά-μπια
🎵 'τα έντομα'

κάμπιγκ [το] ουσιαστικό
☑ Όταν κάνεις **κάμπιγκ**, κάνεις διακοπές σε σκηνή ή τροχόσπιτο.
✓ Το **κάμπιγκ** είναι ένα οργανωμένο μέρος στην εξοχή όπου μπορεί κανείς να στήσει τη σκηνή του ή να βάλει το τροχόσπιτό του. 🎵 κά-μπιγκ
-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

καμπίνα [η] ουσιαστικό (καμπίνες)
☑ Η **καμπίνα** είναι ένας μικρός κλειστός χώρος που υπάρχει στα

- Έχω καμπούρα και αντέχω στη ζέστη. Ποια είμαι;

.....

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πλοία, στα αεροπλάνα και στις παραλίες. Στις **καμπίνες** των πλοίων κοιμούνται οι επιβάτες. Ο πιλότος του αεροπλάνου κάθεται στην **καμπίνα** του για να το οδηγήσει. Σε πολλές παραλίες υπάρχουν **καμπίνες** για να βγάζουμε εκεί τα ρούχα μας και να βάζουμε το μαγιό μας.
 🎵 κα-μπί-να

κάμπος [ο] ουσιαστικό (κάμποι)
 ☑️ Οι **κάμποι** είναι μέρη γεμάτα λιβάδια και χωράφια. Στους **κάμπους** η γη καλλιεργείται πιο εύκολα απ' ό,τι στα βουνά, γιατί είναι επίπεδη.
 ○ πεδιάδα 🎵 κά-μπος

καμπούρα [η] ουσιαστικό (καμπούρες)
 ☑️ Όταν γερνάμε, καμιά φορά κάνουμε **καμπούρα**, δηλαδή η πλάτη μας γίνεται στρογγυλή και άσχημη.
 🖋️ *Η Χιονάτη είδε μία γριά με **καμπούρα** να την πλησιάζει. Δεν ήξερε πως είναι η κακιά βασίλισσα.*
 ◆ *Οι γονείς του Νίκου του φωνάζουν να κάθεται με ίσια πλάτη όταν διαβάζει και να μην **καμπουριάζει**, γιατί θα γίνει **καμπούρης**.*
 🎵 κα-μπού-ρα

καμπούρης, καμπούρα, καμπούρικο
 επίθετο (καμπούρηδες, καμπούρες, καμπούρικα) → καμπούρα

καμπουριάζω ρήμα (καμπούριασα, θα καμπουριάσω)
 → καμπούρα

καμπύλος, καμπύλη, καμπύλο επίθετο (καμπύλοι, καμπύλες, καμπύλα)
 ☑️ Μία γραμμή είναι **καμπύλη**, όταν

είναι στρογγυλεμένη και μοιάζει με τόξο. 🖋️ *Το ουράνιο τόξο είναι **καμπύλο** κι έχει ωραία χρώματα.*
 ◆ *Μία καμπύλη γραμμή τη λέμε απλά **καμπύλη**. Όταν κάτι έχει καμπύλες είναι **καμπυλωτό**.*
 🎵 κα-μπύ-λος

καμπυλωτός, καμπυλωτή, καμπυλωτό
 επίθετο (καμπυλωτοί, καμπυλωτές, καμπυλωτά)
 → καμπύλος

κανακεύω ρήμα (κανάκεψα, θα κανακέψω)
 ☑️ Όταν **κανακεύουμε** ένα παιδί, το φροντίζουμε με πολλή αγάπη, το χαϊδεύουμε συνέχεια και του λέμε γλυκά λόγια. ◆ *Το παιδί που το φροντίζουν πολύ και του κάνουν όλα τα χατίρια το λένε κοροϊδευτικά **κανακάρη**.*
 🎵 κα-να-κεύ-ω

κανάλι [το] ουσιαστικό (κανάλια)
 ☑️ Το **κανάλι** είναι ένα τεχνητό ποτάμι που έχει γίνει για να περνάνε τα πλοία. 🖋️ *«Στη Βενετία έχει πολλά **κανάλια**, είναι σαν μία πόλη χτισμένη στο νερό» είπε ο θείος Τάκης.*
 ✓ Το τηλεοπτικό **κανάλι** είναι ένας τηλεοπτικός σταθμός.
 🖋️ *Η Αθηνά αλλάζει **κανάλι** κατά τις έξι το απόγευμα για να δει την αγαπημένη της σειρά.*
 🎵 κα-νά-λι

καναπές [ο] ουσιαστικό (καναπέδες)
 ☑️ Ο **καναπές** είναι στο σαλόνι του σπιτιού και μοιάζει με μεγάλη πολυθρόνα. Στον **καναπέ** μπορούμε να καθίσουμε μόνοι ή και με άλλους ή ακόμη να

Ξαπλώσουμε για να ξεκουραστούμε.

🎵 κα-να-πές

καναρίνι [το] ουσιαστικό (καναρίνια)

☑ Το **καναρίνι** είναι ένα μικρό πουλί που κελαηδάει πολύ όμορφα κι έχει κίτρινα φτερά. Ζει σε κλουβί.

🎵 κα-να-ρί-νι

-Ο Κώστας έχει ένα καναρίνι. Θυμάσαι ποιο είναι τ' όνομά του;

κανάτα [η] ουσιαστικό (κανάτες)

☑ Η **κανάτα** είναι ένα πήλινο ή γυάλινο δοχείο με χερούλι. Με την **κανάτα** σερβίρουμε κρασί, γάλα, χυμό ή νερό.

✓ Μία **κανάτα** είναι και όσο υγρό χωράει η κανάτα. 🍷 Έκανε τόση ζέση που μετά το περπάτημα η Αλίκη ήπια όλη την **κανάτα**.

🎵 κα-νά-τα

κανόνας [ο] ουσιαστικό (κανόνες)

☑ Ένας **κανόνας** λέει τι μπορούμε και τι δεν μπορούμε να κάνουμε.

🍷 «Κάθε παιχνίδι έχει τους **κανόνες** του, δεν μπορείς να κάνεις

εσύ ό,τι θέλεις» είπε η δασκάλα στο Νίκο που έκανε ζαβολιές.

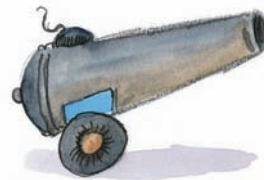
♦ Τα φανάρια **κανονίζουν** την κυκλοφορία στους δρόμους. Όταν **κανονίζεις** μία γιορτή, τη σχεδιάζεις. **κανονικός**

🎵 κα-νό-νας

κανόνι [το] ουσιαστικό (κανόνια)

☑ Το **κανόνι** ήταν ένα μεγάλο όπλο που έριχνε μεγάλες μπάλες πολύ μακριά. Στους πολέμους χρησιμοποιούνται σήμερα πιο μοντέρνα όπλα.

🎵 κα-νό-νι

κανονίζω, **κανονίζομαι** ρήμα (κανόνισα, θα κανονίσω) → κανόνας

κανονικός, **κανονική**, **κανονικό** επίθετο (κανονικοί, κανονικές, κανονικά)

☑ Κάτι είναι **κανονικό**, όταν δεν είναι ούτε πολύ μεγάλο ούτε πολύ μικρό ούτε πολύ χοντρό ούτε πολύ λεπτό.

🍷 Στην εκδρομή ο Κώστας προχωρούσε με **κανονικό** βήμα. Ούτε πολύ αργά αλλά ούτε και πολύ γρήγορα.

○ φυσιολογικός, φυσικός

✓ «Ο **κανονικός** δρόμος για να πάμε στο χωριό με αυτοκίνητο είναι αυτός που στρίβει αριστερά» είπε ο θεός Αλέκος στον Κώστα. Ο σωστός δρόμος είναι αυτός στ' αριστερά.

♦ **κανονικά**

🎵 κα-νο-νι-κός

καντήλι [το] ουσιαστικό (καντήλια)

☑ Το **καντήλι** είναι ένα γυάλινο χρωματιστό δοχείο που καίει λάδι και κρέμεται συνήθως μέσα στις εκκλησίες μπροστά στις εικόνες για να τις φωτίζει με μία μικρή φωτιά.
🎵 κα-ντή-λι

καντίνα [η] ουσιαστικό (καντίνες)

☑ Στο σχολείο μπορεί κανείς ν' αγοράσει τυρόπιτα, σάντουιτς και πορτοκαλάδα στην **καντίνα**.
○ κυλικείο 🎵 κα-ντί-να

καουμπόης [ο], **καουμπόισσα** [η]

ουσιαστικό (καουμπόηδες, καουμπόισσες)
☑ Στην Αμερική ο **καουμπόης** είναι αυτός που φυλάει τις αγελάδες. **Καουμπόηδες** λέμε και τους Αμερικανούς ήρωες του κινηματογράφου που πολεμούν με τους Ινδιάνους.
🎵 καου-μπό-ης

κάπα [η] ουσιαστικό (κάπες)

☑ Οι γυναίκες φοράνε **κάπα** πάνω από τα ρούχα τους για να προστατευτούν από το κρύο. Η **κάπα** δεν έχει μανίκια και μπορεί να είναι αδιάβροχη ή μάλλινη. **Κάπα** φορούν και οι βοσκοί.
🎵 κά-πα Δες βοσκό

καπάκι [το] ουσιαστικό (καπάκια)

☑ Με το **καπάκι** κλείνουμε μία

κατσαρόλα, ένα κουτί ή ένα μπαούλο.

🎵 κα-πά-κι

καπέλο [το] ουσιαστικό (καπέλα)

☑ Φοράμε **καπέλο** για να προστατέψουμε το κεφάλι μας από το κρύο το χειμώνα ή από τον ήλιο το καλοκαίρι. 🎵 κα-πέ-λο 🗑️ 'τα ρούχα'

καπετάνιος [ο], **καπετάνισσα** [η]

ουσιαστικό (καπετάνιοι, καπετάνισσες)
☑ Ο **καπετάνιος** είναι ο αρχηγός σ' ένα πλοίο, είναι αυτός που αποφασίζει για όλα. 🎵 κα-πε-τά-νιος
-**Καπετάνισσα έλεγαν παλιά και τη γυναίκα του καπετάνιου.**

καπνίζω ρήμα (κάπνισα, θα καπνίσω)

☑ Όταν **καπνίζει** κάποιος, ρουφάει και καταπίνει τον καπνό ενός αναμμένου τσιγάρου.
♦ Ο κύριος Δημήτρης όλο λέει πως θα κόψει το **κάπνισμα** αλλά δεν τα έχει καταφέρει ακόμη. **καπνός**
🎵 κα-πνί-ζω

καπνός [ο] ουσιαστικό (καπνοί)

☑ Όταν καίγεται κάτι, βγαίνει **καπνός**. 🗑️ Η κυρία Μαργαρίτα ξέχασε το φαγητό στην κατσαρόλα και η κουζίνα γέμισε **καπνό**.
✓ (πληθυντικός τα **καπνά**) Ο **καπνός** είναι ένα φυτό που με τα φύλλα του, αφού πρώτα τα ξεράνουμε, κάνουμε τα τσιγάρα και τα **πούρα**.
✓ Ο **καπνός** είναι και το προϊόν του καπνού, τα ξεραμένα και ψιλοκομμένα φύλλα που βρίσκονται μέσα στα τσιγάρα. ♦ **καπνίζω**
🎵 κα-πνός Δες καμινάδα